

Larsmo kommun – budget 2018

Kommunens utvecklingsstrategi uppdaterades år 2015. Planen består av kommunens vision och strategiska målsättningar. De strategiska målsättningarna omfattas av konkreta verksamhetsmål på enhetsnivå som årligen godkänns.

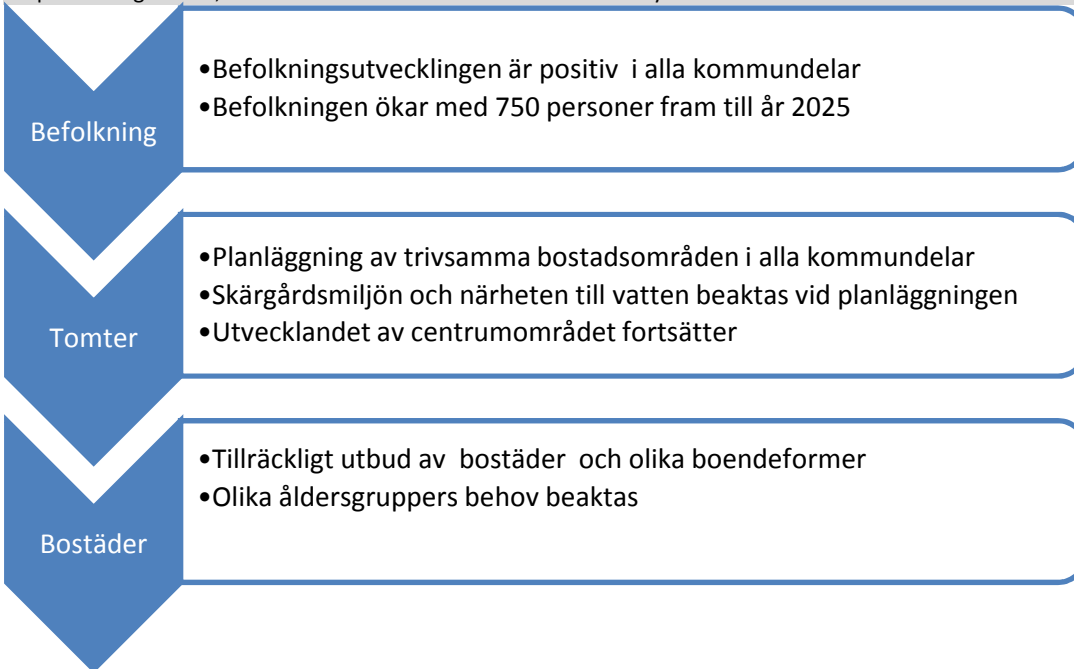
Larsmo – 365 öar livskraft

Vision 2025

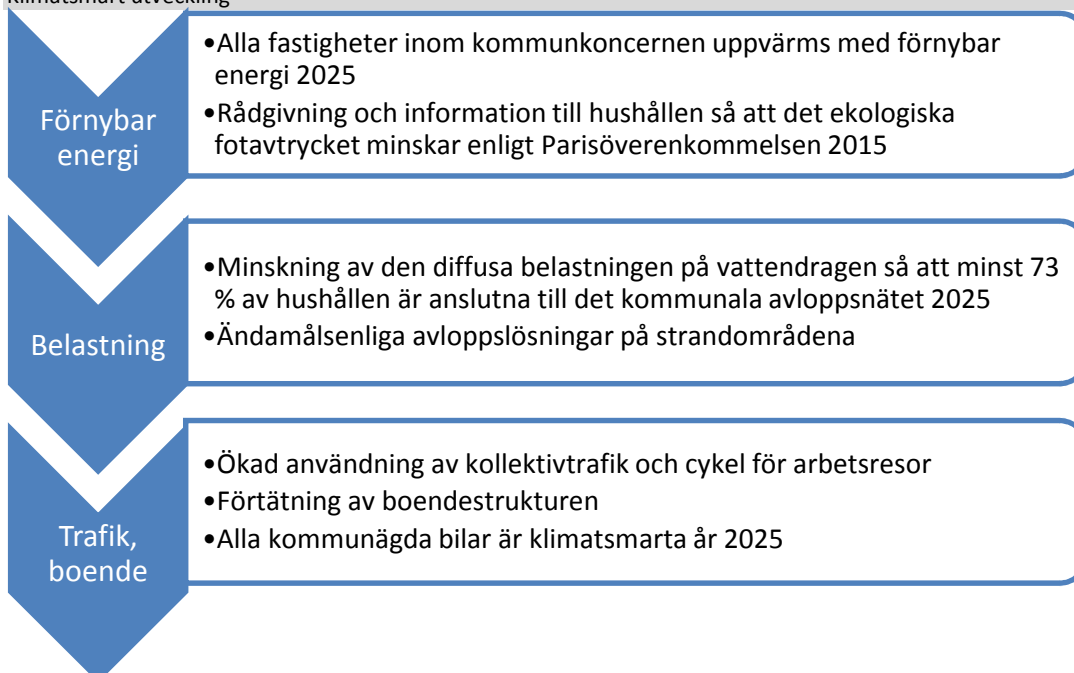
Larsmo är en framgångsrik och trivsamt boendekommun i en välmående region

Livskraften och strategiska målsättningar

En planmässig tillväxt, med ett starkt centrum och välutvecklade byar

Klimatsmart utveckling

Effektiv serviceproduktion

Effektivt

- Mångsidiga och kvalitativa
- Lättillgängliga
- Produceras i kommunens egen regi eller som köptjänst

Tillräckligt

- Motsvarar behovet
- Kundorienterade

Innovativt

- Ny teknik för effektivisering av produktionen
- Nya elektroniska serviceformer

Balanserad ekonomi, kompetent och motiverad personal

Ekonomi

- Inkomstkattesatsen inte högre än landets medelnivå
- En stark balanserad ekonomi
- Kommunens byggnader och anläggningar används effektivt

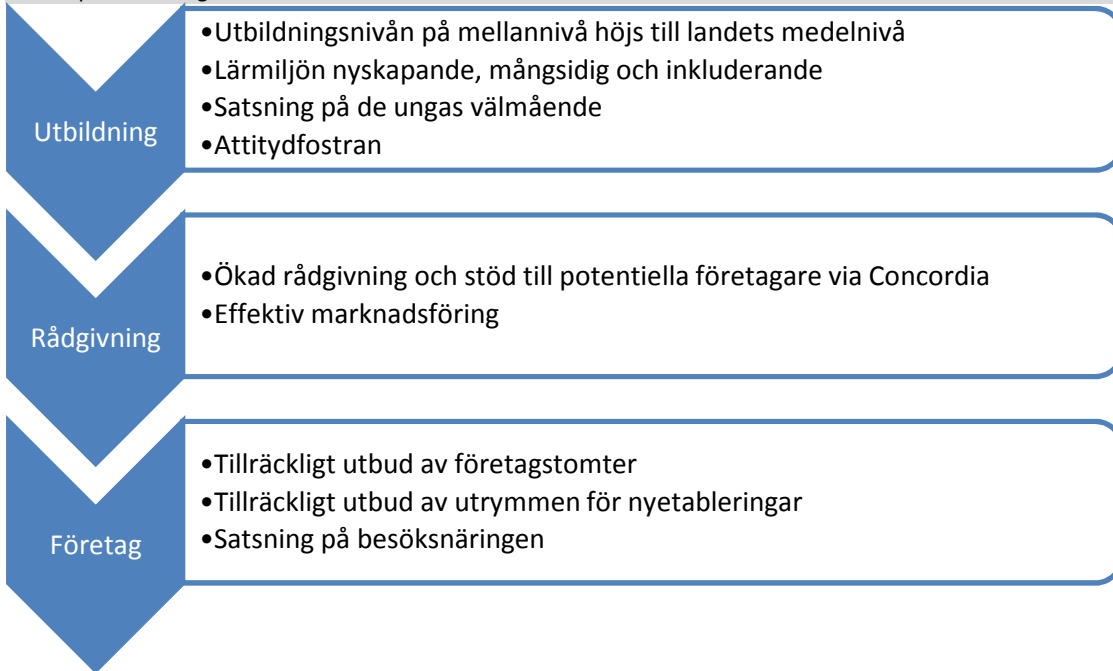
Kompetens

- Extern och intern fortbildning
- Introduktion för nyanställda
- Systematisk rekrytering

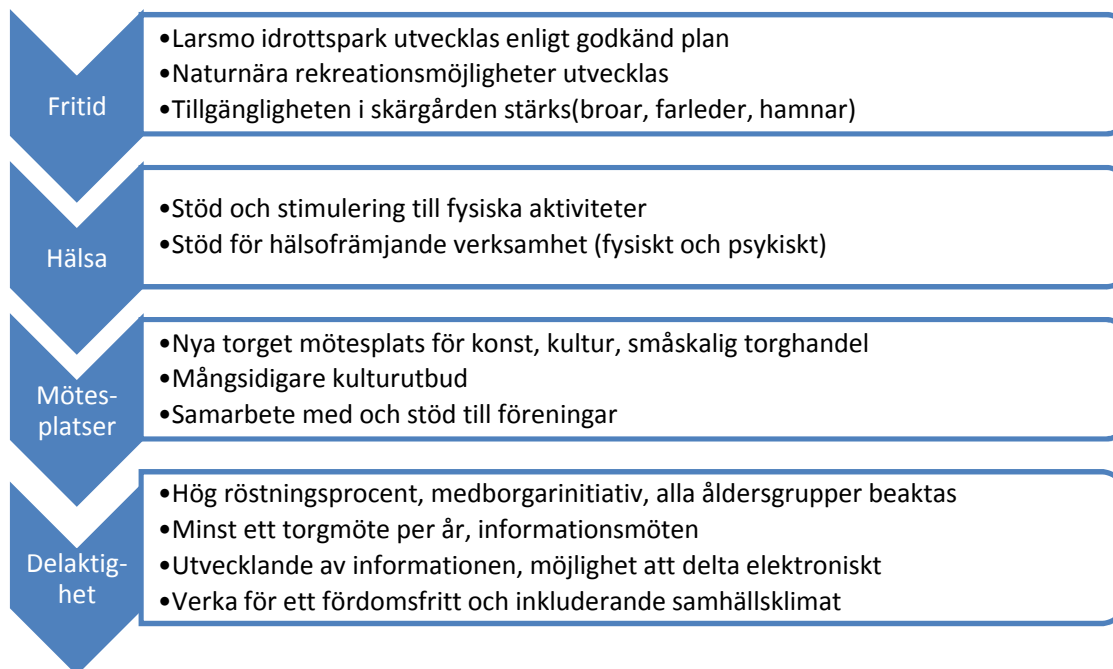
Personal

- Bra ledarskap
- Välmående på arbetsplatsen, god arbetsmiljö
- Öppet klimat och växelverkan

Kunskap och företagsamhet

Välmående kommuninvånare

DEN ALLMÄNNA EKONOMISKA UTVECKLINGEN

I Finansministeriets ekonomiska översikt, som publicerade i september, förutspås Finlands BNP år 2017 växa med 2,9 %. Åren 2018-2019 förutspås tillväxten avta något och uppgå till 2,1 resp. 1,8 %. Om man ser till den ekonomiska tillväxten är helhetsbilden av 2017-2019 positivare jämfört med tidigare år. De allmänna förutsättningarna har emellertid inte förändrats så mycket att tillväxtpotentialen för ekonomin skulle ha ökat. Åren 2020 och 2021 uppskattas den ekonomiska tillväxten till mindre än 1,5 % i snitt per år. En ekonomisk tillväxt som bygger på en kraftig ökning av arbetsproduktionen gör att sysselsättningsläget alltså förbättras måttfullt. Utbudet av arbetskraft som en helhet begränsar inte sysselsättningsökningen under prognosperioden, eftersom det alltså finns över 400 000 arbetslösa och dolda arbetslösa. I vissa grupper kan man dock redan skönja arbetskraftsbrist.

Tabell 1 Det allmänna ekonomiska läget

År	2015	2016	2017	2018	2019
BNP (värde)	0,0	1,9	2,9	2,1	1,8
Lönesumma	1,0	1,5	1,8	2,2	2,1
Förtjänstnivå	1,4	1,1	0,3	1,4	1,6
Inflation	-0,2	0,4	0,9	1,5	1,5
Arbetslöshetsgrad	9,4	8,8	8,6	8,1	7,8
Euribor 3 mån %	0,0	-0,3	-0,3	-0,2	0,0
10 års ränta, %	0,7	0,4	0,5	0,9	1,4

KOMMUNERNAS EKONOMI

Enligt statistikcentralens förhandsuppgifter stärktes kommunsektorns ekonomi år 2016. Kommunernas och kommunsektorns verksamhetsutgifter utvecklades måttligt år 2016. Utgifterna steg med 1,4 procent jämfört med året innan. Lönerna minskade med 1,2 procent som följd av nedskärningen av semesterpenningen. Materialinköpen ökade med 1,6 procent och köpen av tjänster med över 5 procent. Utbetalda understöd ökade med 2,8 procent. Kommunernas och samkommunernas årsbidrag ökade med 0,72 mrd euro jämfört med 2016. Ränteutgifterna minskade tack vare den låga räntenivån. Lånen avkortades mer än under tidigare år. Kommunernas skatteinkomster ökade med 1,5 procent jämfört med året innan. Största delen av ökningen härstammar från kommunalskatten. Kommunernas lånestock uppgick till 2 939 euro/invånare.

Kommunalskatten

Grunderna för beskattningen av förvärvsinkomster lindras 2017 så att de motsvarar förändringen i konsumentprisindexet. Skatterna från förvärvsinkomsten minskar totalt 300 milj. euro, varav kommunernas andel är 105 milj. euro. Den avdragsgilla delen av räntorna på bostadslån minskar fortsatt i enlighet med regeringsprogrammet till 35 %, vilket ökar intäkterna från kommunalskatten. Det tidsbestämda barnavdraget upphör vid utgången av 2017. Förändringarna i avdragen minskar avkastningen av kommunalskatten med 26 milj. euro. I enlighet med regeringsprogrammet kompenseras kommunerna fullt via justering av statsandelarna. År 2017 är kommunernas genomsnittliga inkomstskattesats 19,91 procent och fastighetsskatteprocenterna är; allmän fastighetsskatt 1,06, stadigvarande bostad 0,49 och annan bostadsbyggnad 1,15.

Samfundsskatten

Kommunernas andel av samfundsskatten är 22,58 procent från 2018.

Fastighetsskatten

Den övre gränsen för den allmänna fastighetsskatten och övriga bostadsbyggnader justeras 2018 och intervallet är 1,03 – 2,00 procent.

Statsandelarna

De största förändringarna i kommunernas statsandelsfinansiering år 2018 beror på konkurrenskraftsavtalet -118 milj. euro och justering av kostnadsfördelningen -118 milj. euro. Kompenseringen av skatteborfallet ökar statsandelen med 131 milj. euro 2018.

Statsandelen för kommunal basservice baserar sig på de kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovård, förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt allmänna bibliotek och de kalkylerade grunderna per invånare för grundläggande konstundervisning och kommunernas allmänna kulturverksamhet.

De kalkylerade kostnaderna för kommunal basservice beräknas enligt åldersgruppering. Därtill tillämpas kriterierna sjukfrekvens, arbetslöshetsgrad, tvåspråkighet, främmande språk, befolkningstäthet, skärgårdsförhållanden och utbildningsbakgrund. Den kalkylerade statsandelen får man genom att dra av självfinansieringsandelen per invånare, som är lika stor för alla kommuner. Därutöver beviljar tre tilläggsdelar. I tilläggsdelarna ingår inte någon självfinansieringsandel. Tilläggsdelarna betalas för avsides läge, självförsörjningsgrad i fråga om arbetsplatser samt andelen samer. Sjukfrekvensen beräknas utgående från sjukfrekvenskoefficienten, som baserar sig på tio vanliga folksjukdomar. Som en del av statsandelen beaktas också utjämningen av statsandelen på basis av skatteinkomsterna.

Effekterna av statsandelsreformen som trädde i kraft 2015 inverkar stegvis på kommunernas ekonomi. År 2018 är inverkan högst +/- 280euro per invånare. Övergångsutjämningen har beräknats på 2014 års nivå.

Bl.a. följande förändringar minskar kommunernas statsandelar; frysningen av indexhöjningen 2016 och 2018 -77 milj. euro, överföringen av grundläggande utkomststødet till FPA -330 milj.euro, konkurrenskraftsavtalet -468 milj. euro och neutraliseringen av skatteinkomstutjämningen -48 milj. euro. Övriga nedskärningar i statsandelen uppgår till 58 milj. euro. Justeringen av kostnadsfördelningen mellan kommunerna och staten minskar statsandelen med 176 milj. euro. Kompensationen för ändringar i skattegrunden 2018 utgör 131 milj. euro. Statsandelsprocenten för kommunal basservice är 0,12 procentenheter högre än år 2017.

Utgifterna och inkomsterna av hemkommunersättningarna ingår inte i de kommunvisa beräkningarna. Hemkommunersättningarna är inte statsandelar utan ska behandlas som verksamhetsutgifter och verksamhetsinkomster. Hemkommunersättningens grunddel är 6 518,15 euro per elev 2018.

De kommunvisa ersättningarna bestäms på följande sätt:

- 6 åring 0,61 x grunddelen
- 7-12 åring 1,00 x grunddelen
- 13-15 åring 1,60 x grunddelen

Den statsandelsfinansiering som administreras av undervisnings- och kulturministeriet omfattar gymnasier, den grundläggande yrkesutbildningen, finansieringen av utvecklings- och serviceuppgifter för arbetslivet, statsandelen för anläggningskostnader vid läroanstalter, finansieringen av fritt bildningsarbete och finansieringen av teatrar och museer.

Tilläggen för den grundläggande utbildningen beräknas på grunddelen i hemkommunersättningssystemet. Tillägg beviljas för handikappade, mycket gravt utvecklingsstörda, påbyggnadsundervisning, förberedande undervisning för invandrare, grundläggande utbildning för 5-åringar, vuxenutbildning och internattillägg.

Statsandelsprocenter och kommunernas självfinansieringsandelar enligt statens budgetproposition år 2016:

Statsandelen för kommunal basservice (FM)	2017	2018
- statsandelsprocent (%)	25,23	25,34
- kommunens självfinansieringsandel (€/inv.)	3 619,61	3 538,74

Reformer som påverkar den kommunala ekonomin I och med landskapsreformen och social- och hälsovårdsreformen som träder i kraft 2020 kommer ansvaret och finansieringen av social- och hälsovården, räddningsväsendet, regionalförvaltningens verksamhet och nationella behörighet samt ordnandet av miljöförvaltningens uppgifter överföras på 18 landskap.

Enligt kommunförbundets rekommendation ska kommunerna beakta aviserade förändringar i finansieringssystemet från 2020.

Tabell 2 Kommunernas redovisning av skatteintäkter, miljarder euro

År	2016	2017	2018	2019	2020
Kommunalskatt	18,68	18,61	18,97	19,47	8,13
Andel av samfundsskatt	1,75	1,65	1,86	2,01	1,50
Fastighetsskatt	1,67	1,80	1,84	1,92	1,95
Redovisningar, sammanlagt	22,08	22,42	22,58	23,27	12,4
Ändring, %	1,5	1,5	0,7	3,1	-46,7

UTVECKLINGSPERSPEKTIV I LARSMO

Bokslutsprognosen som baseras på situationen den 30.9.2017 förutspår ett resultat som är något sämre än budgeterat, trots att skatteinkomsterna beräknas öka jämfört med budgeterat.

Sysselsättningsläget i Larsmo har förbättrats jämfört med motsvarande tidpunkt 2016. I slutet av september var arbetslöshetsgraden 2,5 procent jämfört med 4,8 procent vid motsvarande tid i fjol. Arbetslöshetsgraden antas i medeltal uppgå till ca 3,3 procent 2018-2020.

Invånarantalet ökade år 2016 med 29 personer till 5 176. År 2017 antas ökningen bli 64 personer så att antalet invånare i slutet av året uppgår till ca 5 240 personer. Befolkningsökningen beräknas ligga på i snitt + 50 personer årligen i fram till slutet av 2020.

Resultaträkning, 2016 - 2020

Resultaträkning, 1000 euro	BS 2016	BU 2017	BU 2018	EP 2019	EP 2020
Verksamhetens intäkter	3 106	3 085	3 112	3 123	3 138
Tillverkning för eget bruk	5	2	2	2	2
Verksamhetens kostnader	-28 986	-29 970	-30 266	-30 416	-16 939
Verksamhetsbidrag	-25 875	-26 883	-27 153	-27 291	-13 799
Skatteinkomster	14 899	14 656	15 250	16 085	8 284
Statsandelar	13 703	13 748	13 264	12 750	7 000
Finansiella intäkter och kostnader	386	120	191	151	151
Årsbidrag	3 114	1 641	1 553	1 695	1 636
Avskrivningar	-1 259	-1 326	-1 548	-1 700	-1 706
Räkenskapsperiodens resultat	1 855	316	5	-5	-70

Verksamhetens intäkter**Försäljningsintäkter**

De största inkomstposterna inom försäljningsintäkter är vatten- och avloppsavgifter (650 100 euro), ersättning för flyktingar (180 000 euro), försäljning av tjänster måltids-, städ- och fastighetstjänster (546 800 euro), inkomster från försäljning av skog (100 000 euro), plogningstjänster (38 000 euro) samt inkomster från verksamheten på Köpmanholmen (69 500 euro).

Avgiftsintäkter

De största inkomstposterna inom avgiftsintäkter är avgifter småbarnspedagogik (365 500 euro), avgifter för morgon- och eftermiddagsverksamhet (54 200 euro) samt avgifter för byggnadsinspektion (66 000 euro).

Understöd och bidrag

De största inkomstposterna inom understöd och bidrag är arbetsmarknadsstöd (18 000 euro) och understöd och bidrag av övriga (92 300 euro).

Övriga verksamhetsintäkter

De största inkomstposterna inom övriga verksamhetsintäkter är hyror för bostäder (297 400 euro), hyror för övriga byggnader (266 530 euro), hyror för mark- och vattenområden (110 000 euro) och hyror för maskiner och anordningar (61 600).

Verksamhetens kostnader**Personalkostnader**

I personalkostnader ingår anslag för löner samt pensionsavgifter, socialskyddavgifter och övriga försäkringspremier.

Löneanslagen för tjänster och befattningar ökar med ca 302 000 euro till slutet av 2018 p.g.a. ökat antal tjänster och befattningar. Sänkningen av semesterpenningen 2018-2019 beräknas minska lönekostnaderna med ca 124 000 euro/år.

Löner 2018 består av förtroendevaldas löner (114 800 euro), löner för tjänster och befattningar (7 921 900 euro), särskilda ersättningar (52 400 euro) samt anslag för vikarier (75 300 euro).

Lönebikostnaderna är beräknade till 2 089 100 euro. I beloppet ingår 233 570 euro för pensionsansvar inom social- och hälsovården.

Material, förödenheter och varor

De största kostnadsposterna inom material, förnödenheter och varor är kontors- och skolmaterial (113 700 euro), litteratur (60 600 euro), läroböcker (121 400 euro), medicin (102 800 euro), livsmedel (474 900 euro), uppvärmning (268 100 euro), elektricitet (291 100 euro) och inventarier (236 100 euro).

Understöd

De största kostnadsposterna inom understöd är understöd till hushåll (804 800 euro) och understöd till sammanslutningar (163 300 euro).

Övriga verksamhetskostnader

Inom övriga verksamhetskostnader är hyror för byggnader och lokaler (116 000 euro) och hyror för maskiner och inventarier (91 200 euro) de största utgiftsposterna.

Skatteinkomster**Kommunalskatt**

Skattegrunden väntas växa med i medeltal 1,3 procent per år fram till slutet av 2020.

De beskattningsbara förvärvsinkomsterna som är grund för debiteringen av kommunalskatt ökade år 2016 med 2,9 procent jämfört med år 2015. De beskattningsbara inkomsterna förväntas öka med 0,2 procent 2017 och med 3,7 procent 2018.

På basen av detta uppskattas det belopp som inflyter i form av kommunalskatt år 2018 öka med 2,0 procent jämfört med 2017 och uppgå till 15,3 miljoner euro. Den fastställda skattesatsen är 19,5 procent.

Åren 2019 beräknas skattegrunden växa med 3,9. Det belopp som inflyter i form av kommunalskatt beräknas år 2019 öka med 5,1 procent och uppgå till ca 16 miljoner euro. År 2020 när landskapen tar över beräknas kommunens skatteinkomster minska med 48,76 %.

Samfundsskatt

Kommunernas andel av samfundsskatten är 20 procent. Larsmo kommuns andel av samfundsskatten beräknas uppgå till 360 000 euro år 2017 och 385 000 euro år 2019 resp. 314 000 euro år 2020.

Fastighetsskatt

Skattesatserna för fastighetsskatten 2018; den allmänna fastighetsskatten 1,20 procent, skatten för stadigvarande bostad 0,41 procent, skatten på fritidsbostad 1,05 procent samt fastighetsskatten för obebyggda bostadstomter på detaljplanerade områden 4,00 procent.

Fastighetsskattebeloppet beräknas år 2018 uppgå till 1 066 000 euro.

Tabell 3 Skattegrunden för kommunalskatten, 2015-2020, 1000 euro

År	+/- %	Beskattningsbar inkomst	Inkomstskattesats	Kalkylerad skatt	Debiterad skatt
2015	2,4	73 0130	20,00	14 626	13 669
2016	2,7	75 132	19,50	14 651	13 513
2017	1,4	76 216	19,50	14 862	13 535
2018	3,8	79 106	19,50	15 426	14 037
2019	3,7	82 000	19,50	15 990	14 591
2020	6,3	87 145	7,13	6 213	6 144

Tabell 4 Beräkning av fastighetsskatt 2018, euro

Fastighetsskatt	Beskattningsvärde	Skatte-%	Debiterad skatt
Allmän fastighetsskatt	32 300 000	1,20	388 000
Stadigvarande boende	97 000 000	0,41	398 000
Fritidsbostäder	23 500 000	1,05	247 000
Allmännyttiga samfund	1 986 000	1,20	24 000
Obebyggd byggnadspalts	248 000	4,00	10
Sammanlagt	155 034 000		1 066 000

Tabell 5 Skatteinkomster, 1 000 euro

Skatteinkomster	2016	2017	2018	2019	2020
Kommunalskatt	13 617	13 310	13 850	14 550	6 800
Samfundsskatt	283	316	360	385	314
Fastighetsskatt	997	1 030	1 040	1 150	1 170
Sammanlagt	14 898	14 656	15 250	16 085	8 284
Ändring %	-0,2	-1,6	4,1	5,5	-48,5

Tabell 6 Skattefinansieringen, euro

Skattefinansieringen består av skatteintäkternas och statsandelarnas sammanlagda belopp.

Skattefinansiering	2016	2017	2018	2019	2020
Skatteinkomster	14 899 000	14 656 000	15 250 000	16 085 000	8 284 000
Statsandelar	13 703 000	13 748 000	13 265 000	12 750 000	7 000 000
Sammanlagt	28 602 000	28 404 000	28 515 000	28 835 000	15 284 000
Ändring i procent	+ 0,5	- 0,7	+ 0,4	+ 1,1	- 46,9

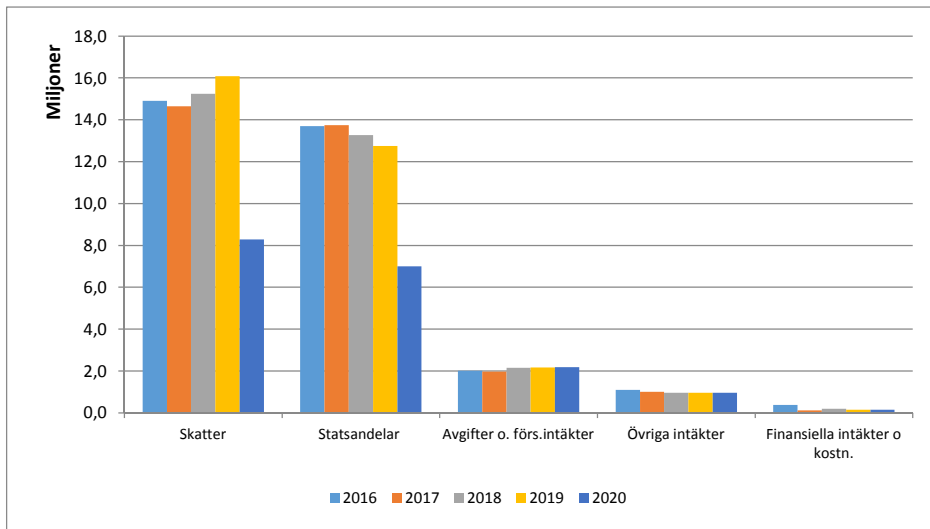

Tabell 7 Beräkning av statsandelar för Larsmo kommun 2018

Larsmo kommun				
Statsandelskalkyl 2018				
Kalkylerade kostnader	Antal	Kalk kostn per inv.	Kalk kostn sammanlagt	
Enligt åldersstruktur				
0-5 åringar	642	8 198,50	5 263 437	
6 åringar	95	8 699,48	826 451	
7-12 åringar	603	7 291,01	4 396 479	
13-15 åringar	267	12 522,23	3 343 435	
16-18 åringar	260	4 010,92	1 042 839	
19-64 åringar	2 563	1 009,22	2 586 631	
65-74 åringar	433	2 029,43	878 743	
75-84 åringar	218	5 563,64	1 212 874	
över 85 åringar	95	18 910,55	1 796 502	
Enligt åldersstruktur, sammanlagt	5 176			21 347 391
Enligt sjukfrekvens	5 176	1 135,88	0,632	3 717 477
Enligt arbetslöshetsgrad, euro/invånare	5 176	88,27	0,3476	158 816
Enligt tvåspråkighet	5 176	272,15		1 304 625
Enligt invånare med främmande språk, euro/invånare	104	1 911,59	0,0161	159 542
Enligt befolkningstäthet euro/invånare	5 176	38,45	0,50	99 166
Enligt karaktären av skärgård	0			
Enligt karaktären av skärgårdsdel	2 021	274,01		553 774
Enligt utbildningsbakgrund euro/invånare	5 176	390,77	0,04	80 762
Kalkylerade kostnader, sammanlagt				27 421 553
Egen finansiering	5 176	3 540,31		-18 324 645
Statsandelar för kalkylerade kostnader för basservice				9 096 909
Tilläggsdelar				
Avsides läge euro per invånare	0	207,94		
Samernas hembygdsområde euro/invånare	0	2 641,08		
Självförsörjningsgrad i fråga om arbetsplatser euro/invånare	5 176	63,11	0,0212	6 925
Minskningar och höjningar				889 357
Övergångsutjämnning				221 695
Utjämnning av statsandelar på basis av skatteinkomster	5 176	808,57		4 185 166
Statsandelar för kommunal basservice				14 400 052
Statsandelar enligt huvudmannamodellen	5 176	255,00		-1 319 880
Elevbaserade tillägg inom förskola och grundläggande utbildning				110 794
Utbildning- och kulturverksamhetens statsandelar				73 715
Statsandelar för undervisning och kultur				-1 135 371
Statsandelar, sammanlagt				13 264 681

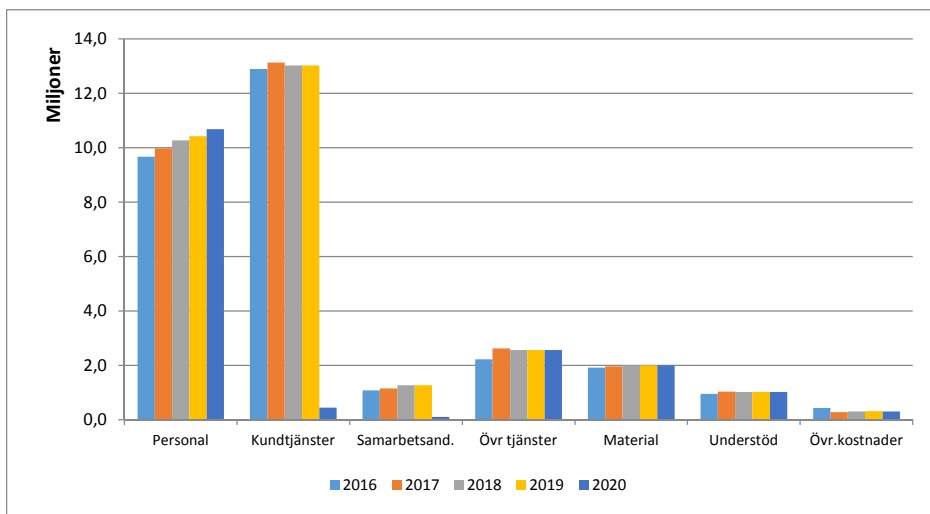
Verksamhetsintäkter, statsandelar och skatter

Skatteinkomsterna beräknas öka med 4,1 procent och statsandelarna minska med 3,5 procent jämfört med de budgeterade beloppen 2017.

Verksamhetskostnader och finansiella kostnader

Verksamhetskostnaderna ökar med 1 procent jämfört med budget 2017. Personalkostnaderna, som utgör 33,9 procent av verksamhetskostnaderna, beräknas öka med 3 procent och köp av tjänster, som utgör 55 procent är oförändrade jämfört med budgeterat 2017.

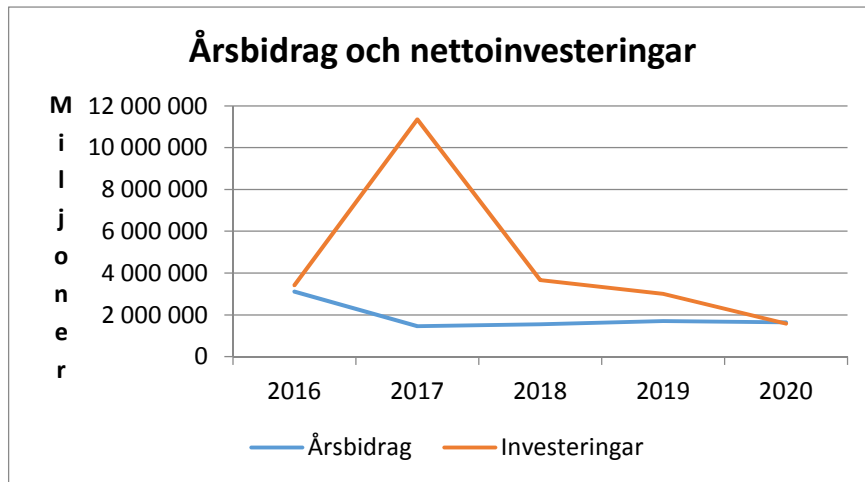

Verksamhetsbidrag

Verksamhetsbidraget ökar med 0,6 procent jämfört med budget 2017. Verksamhetsbidraget ökar med 0,5 procent år 2019 och minskar 49,4 procent år 2020.

Årsbidrag

Årsbidraget uppgår 2018 till 1,553 milj. euro, 2019 till 1,694 milj. euro och 2020 till 1,636 milj. euro. Den interna finansieringen av investeringar är 42 procent 2018, 56 procent 2019 och 100 procent 2020.

Avskrivningar

Avskrivningar enligt plan har beräknats enligt den av kommunfullmäktige fastställda avskrivningsplanen. Avskrivningarna 2018 är beräknade till 1,5 milj. euro. Avskrivningar beräknas öka till 1,7 milj. euro 2019.

Räkenskapsperiodens resultat

Budgeterat resultat är + 4 587 euro.

Kommunens lån

Skuldbördan (långfristiga och kortfristiga lån) beräknas uppgå till 22,6 miljoner euro i slutet av 2017. I slutet av 2018 beräknas skuldbördan uppgå till 24,5 miljoner euro och i slutet av 2019 till 25,2 miljoner euro.

Personalresursen omräknat i heltid per 31.12

År	Personalstyrkan
2016	215,49
2017	217,97
2018	223,09
2019	221,28
2020	222,22

BUDGETENS BINDNINGSNIVÅ

Fullmäktige godkänner i budgeten de bindande funktionella och ekonomiska målsättningarna, anslagen och de beräknade inkomsterna. Inom driftsdelen är anslagen bindande för fullmäktige på resultatområdesnivå. I investeringsdelen är anslagen bindande på projektnivå.

Förverkligandet av inkomster och resultatmål är bindande på samma sätt som verksamhetsutgifter.

De i budgeten anvisade personalutgifterna är bindande och kan ej omdisponeras. Belopp som nämns skilt i motiveringstexten är bindande och kan ej omdisponeras.

Anskaffningar över 20 000 euro upptas i investeringsbudgeten.

UPPFÖLJNING AV BUDGETEN

Uppföljning av resultatmålen, anslagen och inkomsterna är avsedda att ge beslutsfattarna tillräcklig information om hur målen uppnåtts samt om anslagens tillräcklighet och hur inkomsterna har influtit.

Bestämmelserna i kommunallagen förutsätter att avvikelserna skall framläggas för fullmäktige.

Uppföljningen sker på tjänstemanna-, nämnd-, styrelse- och fullmäktigenivå.

Fullmäktige fastställer bindande resultatmål när budgeten godkänns. Nämnderna ställer i samband med dispositionsplanerna upp mål som binder nämnden och resultatenheterna.

En uppföljningsrapport gällande ekonomin och resultatmålen avges kvartalsvis till kommunstyrelsen.

Resultatenheterna rapporterar kvartalsvis om anslagsanvändningen och hur målen uppnåtts till nämnderna och till kommunstyrelsen.

Prognoser om budgetutfallet ges till fullmäktige per den 30.4 och 30.9.

Kommunstyrelsen kan ge närmare anvisningar angående budgetens förverkligande till nämnderna och resultatenheterna.

Driftshushållning

Driftshushållning	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	4 243 498	4 775 421	5 255 558	5 255 558	5 255 558
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-4 232 774	-4 775 421	-5 255 558	-5 255 558	-5 255 558
INTERN SAMMANLAGT	10 724	0	0	0	0
VERKSAMHETENS INTÄKTER	3 106 129	3 085 329	3 112 402	3 123 017	3 138 872
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	5 106	2 000	1 500	1 500	1 500
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-28 848 495	-29 970 016	-30 180 526	-30 329 793	-16 853 367
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-1 258 983	-1 326 100	-1 548 500	-1 699 730	-1 706 360
EXTERN SAMMANLAGT	-26 996 243	-28 208 787	-28 615 124	-28 905 006	-15 419 355
	-26 985 519	-28 208 787	-28 615 124	-28 905 006	-15 419 355

CENTRALVALNÄMNDEN

Val	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS KOSTNADER	0	-100	-750	-750	-750
INTERN SAMMANLAGT	0	-100	-750	-750	-750
VERKSAMHETENS INTÄKTER	0	2 500	6 000	6 000	6 000
VERKSAMHETENS KOSTNADER	0	-14 448	-20 274	-20 299	-20 346
EXTERN SAMMANLAGT	0	-11 948	-14 274	-14 299	-14 346
	0	-12 048	-15 024	-15 049	-15 096

Centralvalnämnden, de fyra valnämnderna i Bosund, Näs, Holm och Risö och valbestyrelsen har hand om arrangemangen och informationen i samband med valen. Kommunen ansvarar även för förhandsröstningen genom avtal med Justitieministeriet.

Presidentvalet beräknas hållas i två omgångar i januari och februari, landskapsvalet hålls i oktober.

Mål	Åtgärder
Presidentval januari-februari	Centralvalnämnden håller 7 möten samt organiserar valet i två omgångar så att det sker snabbt, effektivt och korrekt enligt vallagstiftningen. Förhandsröstningen sker på biblioteket.
Landskapsval oktober	Centralvalnämnden håller ca 4 möten samt organiserar valet så att det sker snabbt, effektivt och korrekt enligt vallagstiftningen. Förhandsröstningen sker på biblioteket.

Planerade åtgärder 2019-2020

Riksdagsval ordnas 2019 i april och Europaparlamentsval i maj samma år. Inga val 2020.

REVISIONSNÄMNDEN

Revision	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-211	-200	-300	-300	-300
INTERN SAMMANLAGT	-211	-200	-300	-300	-300
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-9 642	-9 325	-11 346	-11 346	-11 346
EXTERN SAMMANLAGT	-9 642	-9 325	-11 346	-11 346	-11 346
	-9 853	-9 525	-11 646	-11 646	-11 646

Revisionsnämnden organiserar granskningen av förvaltning och ekonomi under kommunfullmäktiges mandatperiod. Den bereder ärenden till kommunfullmäktige och bedömer om de mål som fullmäktige har satt upp för verksamheten har förverkligats.

Mål	Åtgärder
Revisionsnämnden organiserar revisionsverksamheten ändamålsenligt och effektivt.	Revisionsnämnden sammanträder åtta gånger och revisionsdagarnas antal är sju. Utvärderingsberättelse över bokslutet för år 2017 uppgörs. Utvärderingsplan för år 2017 uppgörs. Register över bindningar upprätthålls.
Köp av revisionstjänster från OFR-samfund.	Lagstadgad revision enligt avtal. Avtal uppgjort med KPMG Offentliga tjänster Ab för perioden 2016-2018. Val av revisions-samfund för 2019-2020, ev. utnyttjande av optionsår.

Planerade åtgärder 2019-2020

Bedömning av om hur målen förverkligats.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 569 565	1 639 137	1 751 378	1 751 378	1 751 378
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-428 898	-413 789	-347 212	-347 212	-347 212
INTERN SAMMANLAGT	1 140 667	1 225 348	1 404 166	1 404 166	1 404 166
VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 111 671	1 048 177	1 086 647	1 086 647	1 086 647
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	475	0	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-17 300 179	-17 880 902	-17 901 898	-17 931 667	-4 233 773
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-26 317	-11 500	-12 250	-13 720	-13 410
EXTERN SAMMANLAGT	-16 214 350	-16 844 225	-16 827 501	-16 858 740	-3 160 536
	-15 073 683	-15 618 877	-15 423 335	-15 454 574	-1 756 370

Kommundirektör Gun Kapténs

- Räddningsväsendet
- Hälso- och sjukvård
- Socialvård

Förvaltningschef Carola Löf

- Allmän förvaltning
- Fastighetsförvaltning
- Köpmanholmen
- Intern service

Personalchef Annette Kortell-Svenfors

- Personalförvaltning
- Sysselsättning
- Kosthåll och städservice

Ekonomichef Yvonne Thodin

- Ekonomi
- Finansstatistik
- Intern kontroll
- Anläggningstillgångar
- Försäkringar

KOMMUNENS LEDNING OCH ALLMÄN FÖRVALTNING

Kommunens ledning och allmän förvaltning	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	95 743	113 470	254 140	254 140	254 140
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-198 141	-199 997	-140 600	-140 600	-140 600
INTERN SAMMANLAGT	-102 398	-86 527	113 540	113 540	113 540
VERKSAMHETENS INTÄKTER	46 778	41 200	64 630	64 630	64 630
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	475	0	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 074 199	-1 230 446	-1 273 387	-1 286 897	-1 297 668
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	83	-1 000	0	0	0
EXTERN SAMMANLAGT	-1 026 862	-1 190 246	-1 208 757	-1 222 267	-1 233 038
	-1 129 260	-1 276 773	-1 095 217	-1 108 727	-1 119 498

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Kommunfullmäktige	Ansvar för kommunens verksamhet och ekonomi och utövar kommunens beslutanderätt gällande kommunstrategin, förvaltningsstadgan, budget och ekonomiplan, ägar- och koncernstyrning, avgifter och arvoden, borgensförbindelser m.m. Antalet ledamöter är 27.	Kommunfullmäktige beräknas hålla 8 möten under året. Aftonskolor och seminarier ordnas vid behov. Arbetet med uppdateringen av kommunstrategin och den omfattande välfärdsplanen inleds i slutet av året för att färdigställas 2019.
	Elektroniska möteshandlingar via ärendehanteringssystem.	Möteshandlingarna publiceras elektroniskt på en portal för de förtroendevalda som har användarnamn och lösenord till portalen. De förtroendevalda har tillgång till läsplattor.
Kommunstyrelsen	Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens förvaltning och ekonomi samt för beredningen och verkställigheten av fullmäktiges beslut och för tillsynen över beslutens laglighet samt den interna kontrollen. Antalet styrelsemedlemmar är 9.	Kommunstyrelsen håller ungefär 22 möten per år, varannan vecka. Under styrelsen finns tre sektioner som har möten vid behov.
	Ökad delaktighet för kommuninvånarna.	Torgmöte samt företagsträffar ordnas. Nya sociala media samt webbtjänsten invånarinitiativ.fi utnyttjas för kommunikationen med medborgarna. Enkät riktad till kunder eller kommuninvånare ordnas över olika teman varje år.
	Vänortsverksamheten med Klaebu.	Samarbetet fortsätter med personalutbyte och officiella besök med vänorten Klaebu i Norge.
	Förvaltande av stipendiefonder	Årlig utdelning av stipendier för studier på andra stadiet samt för åk 7-9.

Kommundirektören	Direktörsavtal	Arbetsfördelningen mellan direktören och kommunstyrelsens ordförande avtalas i direktörsavtal, där fokus ligger på företagsetableringar.
Allmänna sektorn	Bra ärendehantering	Ett nytt ärendehanteringsprogram togs i bruk 2017. År 2018 sätts fokus på elektronisk arkivering av dokument. Möteshanterare utbildas kontinuerligt.
	Bra, kundvänlig information	Kommunens webbsidor uppdateras och utvecklas kontinuerligt. Möteshandlingar och beslut publiceras kommunens webbsidor. Kommunens service finns även presenterad i den nationella Suomi.fi portalen. Kommunen använder även sociala medier för att marknadsföra nyheter och kungörelser. Chatfunktion prövas på Facebook.
	Elektronisk service	Utbudet av elektronisk service utökas genom t.ex. blanketter, e-fakturor och användning av Suomi.fi-portalen. Dataskyddsförordningen som träder i kraft under året medför att dokumenteringen av personregister, användarrättigheter och publicering av personuppgifter preciseras.
Information och marknadsföring	Snabbare och bättre information.	Kommunens infotidning utkommer två ggr/år. Infopaket ges åt nyinflyttade. Sociala medier används. Det finska materialet i infotidningen utökas.
	Larsmo mera synligt.	Kommunen informationsmaterial är uppdaterat. Marknadsföringsmaterial förnyas vid behov. Larsmo deltar i gemensamma marknadsföringsprojekt med målsättning att förbättra regionens synlighet.
Ungdomsrådet	Ungdomsrådet tillvaratar de yngres intressen.	Rådet håller möten vid behov och följer med och deltar i förverkligandet av välfärdsplanen för barn och unga i kommunen.
Rådet för de äldre och funktionshindrade	Rådet tillvaratar de äldres och de funktionshindrades intressen.	Rådet deltar i lokala och regionala möten och följer med aktuella frågor. Ger utlåtanden i frågor som berör de äldre eller funktionshindrade och ordnar vid behov informationsmöten. Stöder förebyggande åtgärder som t.ex. sponsorering av fotvård och halkskydd.
Övrig förvaltning	Tillgången till lagstadgade tjänster tryggas.	Skuldrådgivningstjänster samt socialombudsmannatjänster ordnas i samarbete med staden Jakobstad.

	Bortsprungna husdjur omhändertas enligt lag.	Köp av tjänster av privat företagare (avtal på 2 år).
	Kommunens veteraner ges understöd så att de kan bo hemma en längre tid.	Stödformerna är bidrag för personliga hjälpmedel, avgiftsfri plogning, gräsklippningstjänster, ersättning av poliklinikavgifter. Stödformerna gäller även veteranänkor. Veteranfest ordnas i samband med nationella veterandagen 27.4
	Veteranerna hedras	Underhåll av krigargravarna och minnesstenen vid Holm. Uppvaktning på De stupades dag och Självständighetsdagen i samarbete med Larsmo församling.
Personalförvaltning	Aktiv och välmående personal	Larsmo kommun har ett handlingsprogram för tidigt stöd samt följer upp sjukfrånvaron. Möjlighet till rehabilitering i samarbete med företagshälsovården. Personal som varit anställda minst 4 månader erhåller motionssedlar. Personalrekreation ca 50 €/anställd.
	Trivsel på arbetsplatsen.	Uppföljning av arbetsklimatet, genomförs vart annat år (2018). Medarbetarsamtal genomförs årligen och uppföljs genom en förfrågan i samband med uppföljning av arbetsklimatet. Regelbundna arbetsplatsmöten. Viktig personalinfo finns på intranätet.
	Motiverande lönesättning	Uppgiftsvärdering tillämpas inom alla lönesättningsgrupper. Individuell och motiverande lönesättning med möjlighet till personliga tillägg. Alla tjänster och befattningar har en befattningsbeskrivning.
	Tillräckliga personalresurser.	En personalberättelse uppgörs årligen. Förmännen och avdelningscheferna uppdaterar kontinuerligt befattningsbeskrivningarna så att de motsvarar arbetsuppgifterna.
Ekonomiförvaltning	Kunderna ges smidig och kostnadseffektiv service.	En stor del av kommunens fakturor skickas i e-faktura format.

Planerade åtgärder 2019-2020

Reformarbete gällande sjukvård och socialomsorg samt landskapsförvaltning.

SYSSELSÄTTNING

Sysselsättning	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-367	-500	-400	-400	-400
INTERN SAMMANLAGT	-367	-500	-400	-400	-400
VERKSAMHETENS INTÄKTER	26 688	30 000	22 000	22 000	22 000
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-94 499	-135 862	-127 358	-128 871	-131 674
EXTERN SAMMANLAGT	-67 811	-105 862	-105 358	-106 871	-109 674
	-68 178	-106 362	-105 758	-107 271	-110 074

Mål	Åtgärder
Effekterna av arbetslösheten lindras genom kommunens stödåtgärder	Kommunen anställer arbetslösa på viss tid med lönestöd. Målet är att alla som klassas som svårplacerade eller långtidsarbetslösa får en arbetsplats för en viss tid. Kommunen deltar i gemensam verksamhet i regionen för att ordna rehabilitering åt svårssysselsatta. Platser ordnas åt personer som är i behov av rehabiliterande arbetsverksamhet, antingen inom kommunens enheter eller hos föreningar o.dyl. Larsmo har ingått avtal med Kokkotyö-stiftelsen som har en arbetspunkt i Jakobstad RETRO.
Kommunen stöder ungdomars möjlighet att komma in i arbetslivet	Kommunen anställer 40 ungdomar under sommaren. För ungdomar med speciella behov reserveras tre sommararbetsplatser. Praktikplatser erbjuds ungdomarna hela året. Samtliga förmän och verksamheter informeras om möjligheten att erbjuda praktikplats. Kommunen deltar i det uppsökande ungdomsarbetet och stöder arbetsverkstäder på After Eight.
Ungdomarna och de arbetslösa ges god handledning och introduktion i arbetsuppgifterna	Informationsmöte ordnas innan sommarungdomarna anställs och handledare utses åt alla. Föreningar har möjlighet att ansöka om att ha en av kommunen anställd sommarjobbare för en månad.
Civiltjänstgörare erbjuds en kommunplats.	Anslag finns för att ta emot civiltjänstgörare som ansöker om plats.

Planerade åtgärder 2019-2020

Visstidsanställningar, sommararbete och praktikplatser för ungdomar fortsätter. Det uppsökande ungdomsarbete ges stöd.

LANDSBYGDS- OCH NÄRINGSLIVSUTVECKLING

Landsbygds- och näringslivsutveckling	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	573	1 000	500	500	500
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-47 072	-183 500	-183 500	-183 500	-183 500
EXTERN SAMMANLAGT	-46 499	-182 500	-183 000	-183 000	-183 000
	-46 499	-182 500	-183 000	-183 000	-183 000

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Kollektivtrafik	Tillräckliga kommunikationer som kan utnyttjas av alla	Kommunen köper anropsstyrd servicetrafik 15 timmar/vecka som tidigare. Regionbiljettsystemet försvinner och ersätts av ett nytt biljettsystem kallat Waltti.
Utvecklande av näringslivet	Concordia fungerar som nyföretagarcentral och är huvudman för utvecklingsprojekt.	Kommunen stöder nyetableringar genom rådgivning och stödtjänster som Concordia tillhandahåller samt genom att erbjuda företagstomter. Företagsutrymmen byggs primärt av Rönnliden Invest Ab.
	Öka antalet nya företag med minst fem.	Kommunen stöder nyetableringar genom rådgivning och stödtjänster som Concordia tillhandahåller samt genom att erbjuda företagstomter. Företagsutrymmen byggs primärt av Rönnliden Invest Ab.
	Förbättrad kommunikation med näringslivet.	Kommunen ordnar företagarrträffar samt bjuder in företagare till kommunstyrelsen. Kommunen upprätthåller ett eget register över företagen.
	Antalet arbetsplatser ökar årligen med 2 %	Kommunen granskar årligen totala antalet arbetsplatser inom den privata sektorn.
Avbytarverksamhet	Servicen inom lantbruksnäringen tryggas.	Förmedling samt rådgivning för EU-bidrag och nationella stöd samt avbytarverksamheten sköts genom avtal med Pedersöre kommun.

PROJEKTVERSAMHET OCH EVENEMANG

Projektverksamhet och evenemang	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 120	0	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-61 233	-200	-2 100	-2 100	-2 100
INTERN SAMMANLAGT	-60 113	-200	-2 100	-2 100	-2 100
VERKSAMHETENS INTÄKTER	77 495	36 100	43 000	43 000	43 000
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-447 091	-207 474	-148 175	-148 694	-149 657
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-10 492	0	0	0	0
EXTERN SAMMANLAGT	-380 088	-171 374	-105 175	-105 694	-106 657
	-440 201	-171 574	-107 275	-107 794	-108 757

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Egna projekt	Kommunen utvecklar sin verksamhet genom olika typer av projekt.	Kulturprojektet COOL fortsätter år 2018. Extern finansiering för ett nytt projekt söks. Projektledare anställd i deltid. Projektledaren stöder arbetet i föreningarna.
Andel i övriga projekt	Kommunen utvecklar servicen genom att delta i projekt som gagnar kommunen.	Kommunen deltar i olika gemensamma projekt. För finansieringen av LEADER-programmet för landsbygdsutveckling anslås 22 000 euro. För deltagande i övriga projekt anslås 20 000 euro.
Evenemang	Trivsel och delaktighet för kommuninvånarna.	Vinterkarnevalen ordnas som tidigare. Evenemang kring torgområdet stöds.

PLANLÄGGNING

Planläggning	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-27 889	-27 120	-27 760	-27 760	-27 760
INTERN SAMMANLAGT	-27 889	-27 120	-27 760	-27 760	-27 760
VERKSAMHETENS INTÄKTER	18 194	145 000	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-71 281	-207 901	-153 225	-153 225	-153 225
EXTERN SAMMANLAGT	-53 087	-62 901	-153 225	-153 225	-153 225
	-80 976	-90 021	-180 985	-180 985	-180 985

Mål	Åtgärder
Byggandet styrs genom planläggning så att utbudet av tomter motsvarar behovet.	2018 Delgeneralplaner: Bosund, Fagernäs, Finnäs Detaljplaner: Holm, Vikarholmen utvidgning, Storströmmen revidering, Gammelhagen industriområde, Bosund utvidgning norrut, Näs revidering Baskarta: Gertruds & Gammelhagen Fagernäs & Vikarholmen 2018-2019 En generalplan över kommunens hela område uppgörs. 2019-2020 Delgeneralplaner: Stengärdan, Risö Detaljplaner: Brask, Gertruds-Laxgrundet, Nabbsundet
Boende som bäst	Trivsamma och trygga boendemiljöer skapas genom dialog med invånarna och genom anlitanade av sakkunniga planläggningskonsulter. Utförande av förstudie för att kartlägga var det skulle vara lämpligt att planera ett fritidsbostadsmässa-område samt en utredning över vad det skulle innebära för Larsmo kommun att vara värdkommun för en fritidsbostadsmässa.
Differentierad prissättning av tomter på detaljplan	Tomtpriserna på de olika detaljplaneområdena varierar.

KOSTHÅLL OCH STÄDSERVICE

Kosthåll och städservice	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 063 900	1 195 507	1 177 398	1 177 398	1 177 398
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-101 714	-146 904	-126 459	-126 459	-126 459
INTERN SAMMANLAGT	962 186	1 048 603	1 050 939	1 050 939	1 050 939
VERKSAMHETENS INTÄKTER	442 593	355 477	405 017	405 017	405 017
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 355 472	-1 379 810	-1 457 148	-1 470 123	-1 494 172
EXTERN SAMMANLAGT	-912 878	-1 024 333	-1 052 131	-1 065 106	-1 089 155
	49 308	24 270	-1 192	-14 167	-38 216

Kostservicen har hand om måltidsservicen i Larsmo kommun. Kommunens tillredningskök tillreder mat till daghem, förskolor och skolor och till äldreomsorgens olika enheter. På de enheter där det inte finns ett tillredningskök finns ett fördelningskök.

Städsvicen producerar all städservice i kommunen kostnadseffektivt och i enlighet med fastställd städdimensionering.

Mål	Åtgärder
Tillredning och transporter ordnas på ett kostnadseffektivt sätt	Verksamheten planeras årligen enligt behoven. Risö skolas kök blir ett fördelningskök fr.o.m. hösten 2018 när Cronhjelmsskolans nya kök är färdigt. Kostservicen tillreder måltider på ett kostnadseffektivt sätt, t.ex. används salladskomponenter samt sous vide-produkter när det är ändamålsenligt. Vi deltar i gemensamma upphandlingar, både regionalt och genom Kuntahankinnat samt gör egna upphandlingar. Personalen har kombinerade uppgifter kök/städ. Anbud begärs för mattransporter/transporter, som koordineras kostnadseffektivt.
En näringsriktig och varierande kost som matgästerna uppskattar serveras	Arbetet med att föra in våra recept i programmet Aivo inleds under året. Med detta program kan måltiderna närings- och prisberäknas. Variationen skapas genom t.ex. temaveckor. Matgästernas åsikter utvärderas genom enkäter.
God kvalitet på maten.	Egenkontrollplaner i enlighet med Eviras direktiv. Regelbundna möten inom enheterna samt med "kunderna". Kontinuerlig personalfortbildning.
Städsvicen sköts rationellt.	En uppdaterad städdimensionering togs i bruk 1.1.2016. Behövliga justeringar görs då det sker förändringar i verksamheten samt enligt behov. Nya enheter dimensioneras vid ibruktagning enligt samma standarder. Städinstruktioner finns för alla fastigheter. Fler städmaskiner införskaffas för att effektivisera städningen och för att uppnå ett bättre städresultat.
Motiverad och kunnig personal	Personalen får kontinuerlig fortbildning inom sitt område och informationsmöten hålls för att göra personalen delaktig.

Planerade åtgärder 2019-2020

Verksamheten inom kosthållet och städservicen bedrivs på ett effektivt sätt. Arbetet med närings- och kostnadsberäkning fortsätter med målsättning att alla våra recept skall finnas i Aivo och där kontinuerligt utvärderas och uppdateras.

Städdimensioneringen är hela tiden uppdaterad i våra fastigheter enligt våra behov.

INTERN SERVICE, ALLMÄNNA

Intern service, allmänna	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	340 074	259 370	248 220	248 220	248 220
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-34	-2 729	-3 330	-3 330	-3 330
INTERN SAMMANLAGT	340 040	256 641	244 890	244 890	244 890
VERKSAMHETENS INTÄKTER	3 677	3 000	2 400	2 400	2 400
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-377 011	-271 141	-258 798	-259 485	-260 758
EXTERN SAMMANLAGT	-373 334	-268 141	-256 398	-257 085	-258 358
	-33 294	-11 500	-11 508	-12 195	-13 468

Anslaget omfattar IT funktionerna, kopiering, materiallager och telefonfunktioner.

Ett nytt ärendehanteringsprogram togs i bruk från 1.1.2017 och vidareutveckling pågår.

Ett ekonomisystem samt personaladministrationsprogram och löneprogram togs i bruk 2017. och anpassningen fortsätter 2018-2020.

FASTIGHETSFÖRVALTNING

Fastighetsförvaltning	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	64 280	65 190	66 020	66 020	66 020
INTERN SAMMANLAGT	64 280	65 190	66 020	66 020	66 020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	330 564	269 000	296 000	296 000	296 000
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-40 491	-36 150	-32 850	-32 850	-32 850
EXTERN SAMMANLAGT	290 073	232 850	263 150	263 150	263 150
	354 353	298 040	329 170	329 170	329 170

Mål	Åtgärder
Kommunen utarrenderar tomter för egnahems-, par- och radhus samt industrifastigheter. Tomterna kan inlösas efter att de bebyggts.	Kommunstyrelsen fastställer årligen en förteckning över de tomter som kan utges. Årligen räknas med att ca 10 tomter arrenderas eller reserveras.
Kommunens mark- och skogsinnehav sköts och underhålls enligt skogsbruksplanen så att framtida avkastningar tryggas.	Kommunens skogar gallras, avverkas och planteras enligt riktlinjerna i skogsbruksplanen.

INTEGRATION AV INVANDRARE

Integration av invandrare	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-6 494	0	0	0	0
INTERN SAMMANLAGT	-6 494	0	0	0	0
VERKSAMHETENS INTÄKTER	104 990	105 000	180 000	180 000	180 000
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-65 712	-124 000	-58 500	-58 500	-58 500
EXTERN SAMMANLAGT	39 278	-19 000	121 500	121 500	121 500
	32 783	-19 000	121 500	121 500	121 500

Integrationsarbetet är ett samarbete mellan Jakobstadsregionens kommuner. Integrationsenheten lyder under stadsstyrelsen i Jakobstad och enheten har utrymmen centralt i staden.

Kvotflyktningmottande har höjts till ca 100 flyktingar per år till nejden. Även kommunplatser för asylflyktingar som får uppehållstillstånd reserveras.

De övergripande målen för integrationsarbetet är att långsiktigt, målinriktat och systematiskt, i samarbete med övriga sektorer, stöda invandrarens och samhällets interaktiva utveckling med att ge invandraren de kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet samt stöda invandrarens möjligheter att upprätthålla sin egen kultur och sitt eget språk.

Mål	Åtgärder
Stöda invandrares integration genom att ge dem kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och i arbetslivet.	Förberedande undervisning ordnas för vuxna och barn i samarbete med regionens kommuner. Den nya integrationsporten i Jakobstad är en servicepunkt för alla nyfinländare i Jakobstadsnejden. Avgiftsfri, individuell handledning erbjuds för att stöda integrationsprocessen.
Stöda invandrares möjligheter att upprätthålla sin egen kultur och sitt eget språk.	Föreningsliv och bildande av sociala nätverk där nyfinländarna kan träffas stöds.

KÖPMANHOLMEN

Köpmanholmen	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	4 448	5 600	5 600	5 600	5 600
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-7 245	-2 600	-8 990	-8 990	-8 990
INTERN SAMMANLAGT	-2 797	3 000	-3 390	-3 390	-3 390
VERKSAMHETENS INTÄKTER	60 118	62 400	73 100	73 100	73 100
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-105 359	-105 787	-106 587	-107 152	-108 199
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-2 147	-1 540	-1 540	-1 540	-1 540
EXTERN SAMMANLAGT	-47 387	-44 927	-35 027	-35 592	-36 639
	-50 184	-41 927	-38 417	-38 982	-40 029

Köpmanholmen fungerar som kommunens rekreationsområde samt som knutpunkt för turismen sommartid. På holmen fungerar Köpmanholmens café och beställningsrestaurang och det finns möjligheter att hyra bastu och konferensutrymmen.

Köpmanholmen är också en viktig sommararbetsplats för ungdomarna.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Restaurangverksamhet	Ökat kundantal	Fokus sätts på effektivare marknadsföring för att nå nya kundgrupper. Satsning på evenemang som t.ex. en dag för barnen, danstillställningar, rekreationsdagar och middagar med underhållning. Samarbetet med Karleby stads turism och M/S Jenny fortsätter.
	Caféverksamhetens lönsamhet förbättras	Målsättningen är att få caféverksamheten att visa ett nollresultat. År 2017 gav varje kund i caféet ca 7 euro i inkomster. Om kundantalet ökar kan inkomsterna öka med bibehållen personalstyrka. Genom ett genomtänkt sortiment och genom effektivisering av rutinerna i köket skall större kundmängder kunna tas emot.
Övrig verksamhet	Rekreativ område som betjänar allmänheten	Området och simstränderna hålls snygga och underhålls för att betjäna allmänheten. Landhöjningen åskådliggörs i TerraMare hallen, i utsiktstornet och på gångstigen. Utsiktstornet underhålls så att säkerheten kan garanteras.
	Förbättra tillgängligheten	Eftersom ca 80 % av besökarna kommer till Köpmanholmen med egna båtar undersöks möjligheten att få mera båtplatser vid holmen. Med hyresbåten Wilma transporterades i snitt 22 gäster per dag till holmen säsongen 2017 och de flesta transporterarna skedde under högsäsongen i juli (ca 60 %). Målsättningen är att kunna minska antalet timmar där det krävs en skild båtchaufför för att minimera kostnaderna.

	Planmässig tillväxt	Satsning på att förlänga säsongen genom olika evenemang och företags- och privatbokningar.

Planerade åtgärder 2019-2020

Fokusområde är att öka kundunderlaget genom att öka gruppbokningarnas antal och samarbete med Karleby stads turism.

Personalrekrytering på lång sikt bör förbättras för att få kontinuitet i verksamheten.

KONCERNBOLAGEN

Rönnliden Invest Ab

Mission

Rönnliden Invest Ab är ett helägt dotterbolag till Larsmo kommun. Bolaget förverkligar kommunens strategi om ett tillräckligt utbud av utrymmen och verksamhetsmöjligheter för nyetableringar genom strategiskt delägarskap och byggande av nya företagsutrymmen eller serviceenheter.

Vision

Bolaget ska vara vinstbringande. Vinsten återinvesteras för att långsiktigt stärka företagande och sysselsättning i kommunen.

Fastighets Ab Larsmo Bostäder

Mission

Fastighets Ab Larsmo Bostäder är ett helägt dotterbolag till Larsmo kommun. Bolagets förverkligar kommunens strategi om ett tillräckligt utbud av bostäder och olika boendeformer genom att vid behov bygga nya hyresfastigheter i de olika kommundelarna. Hyresbostäderna skall vara välskötta och inomhusklimatet i lokalerna skall vara bra. Bostäderna skall vara attraktiva på hyresmarknaden.

Vision

Bolaget skall hålla fastigheterna attraktiva och i gott skick. Till de årliga reparationerna och underhåll används bolagets egna medel.

Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy

Mission

Fastighets Ab Centrumhuset är ett helägt dotterbolag till Larsmo kommun. Bolaget förverkligar kommunens strategi om utvecklandet av centrumområdet genom förvaltande av fastigheten Equity.

Koncernbolag	Mål	Åtgärder
Rönnliden Invest Ab	Bosund industriområde utvecklas till en modern, attraktiv och energieffektiv Business Park.	2018-2020 Planering av Bosund Business Park.
	Vidmossen industriområde är etablerat med multifunktionella företag.	2018-2020 Konceptering av Vidmossens industriområde.
	Centrumområdet har ett mångsidigare näringsliv.	2018-2020 Planering och förverkligande av serviceenhet i centrum. Förverkligande av minst en start-up enhet. Indikator: uthyrningsprocent av lägenhetsytan/ antalet lokaler, antalet arbetsplatser i uthyrda lokaler, avkastning på eget kapital.
Fastighets Ab Larsmo Bostäder	Att kunna erbjuda välskötta hyresbostäder åt bostadssökande i alla kommundelar.	2018-2020 Renovering av tomma lägenheter vid hyresgästbyten. Förbättring av gårdsplanen vid Stännäset. Målning av fasaden på radhuset Stännäset. Förbättring av gårdsplanen vid Rönngården 1 i Bosund. Färdigställande av hyreshuset Fagerbo i Holm under 2018.

		Byggstart av etapp 2 av hyresradhus på Storströmmen. Förnyande av värmekällan vid Rönngärdan 1 i Bosund. Konditionsgranskning av Rönnliden fastighet i Bosund och utgående i från resultaten ta ställning till vidare åtgärder. Indikator: uthyrningsprocent av hyreslägenheterna
Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy	Centrumhusets utrymmen (bibliotek, välfärdsstation, gym, café, tekniskt förråd) ska vara välsköta och uthyrda. Även torget ska vara välskött.	Förbättrad skyltning vid Equity-fastigheten.

RÄDDNINGSVÄSENDET

Räddningsväsendet	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-25 780	-33 739	-37 573	-37 573	-37 573
INTERN SAMMANLAGT	-25 780	-33 739	-37 573	-37 573	-37 573
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-242 015	-280 000	-280 000	-280 000	0
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-13 762	-8 960	-10 710	-12 180	-11 870
EXTERN SAMMANLAGT	-255 777	-288 960	-290 710	-292 180	-11 870
	-281 558	-322 699	-328 283	-329 753	-49 443

Den regionala räddningsnämnden har ingått avtal med kommunens två avtalsbrandkårer, vilka är Larsmo 24 som är stationerad i Holm och Bosund 25 som finns i Bosund.

Mål	Åtgärder
Räddningsenheten är snabbt på plats.	Utryckningstiden inom riskområde II är 5 min. efter alarm.
Utryckningspersonalen har yrkeskunskap på hög nivå.	Inom det regionala räddningsverket anslås tillräckligt med medel för utbildning av personal. Kommunen ansvarar för fastighetskostnaderna för brandkårerna i Holm och Bosund.
Modern och ändamålsenlig utrustning.	Kontinuerlig anskaffning av nytt material.
Kostnaderna skall inte överskrida landets genomsnitt	Resurserna samordnas inom det regionala räddningsverket för att effektivera verksamheten.
Rättvis kostnadsfördelning.	Avtalet gällande räddningsverksamheten utvärderas

Planerade åtgärder 2019-2020

Räddningsverksamheten överförs till landskapet Österbotten från 2020.

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRD

Socialvård

Socialvård	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-4 808 481	-4 959 830	-5 249 370	-5 249 370	-113 570
EXTERN SAMMANLAGT	-4 808 481	-4 959 830	-5 249 370	-5 249 370	-113 570
	-4 808 481	-4 959 830	-5 249 370	-5 249 370	-113 570

Inom **äldreomsorgen** utökas servicen inom hemvård och stöd för hemmaboende med 2 fysioterapeuter för äldreomsorgens rehabilitering. Anslagen för närståendevård ökar och stöd av ny teknik för hemmaboende och utveckling av servicehandledningen. Servicesedel för ibruktagnig av effektiverat serviceboende införs.

Inom **socialomsorgen** fokuseras på handikappomsorgen med ökat anslag för stödpersoner och personlig assistans och ökade köptjänster. Inom vuxensocialarbetet finns en ökning av anslagen för olika stödtjänster.

Förebyggande arbete med fokus på verksamheter som stärker hälsa och välbefinnande hos barn och unga stöds.

Hälsovård

Hälsovård	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-8 571 497	-8 749 000	-8 573 000	-8 573 000	-250 000
EXTERN SAMMANLAGT	-8 571 497	-8 749 000	-8 573 000	-8 573 000	-250 000
	-8 571 497	-8 749 000	-8 573 000	-8 573 000	-250 000

Social- och hälsovårdsverket producerar service inom primärhälsovård, grundläggande specialiserad sjukvård, socialomsorg, äldreomsorg och miljöhälsovård i syfte att främja befolkningens välbefinnande och hälsa i samarbetskommunerna samt att förebygga social otrygghet och negativa verkningar orsakade av sjukdomar och en ohälsosam miljö.

Social- och hälsovårdsverkets mål för 2018 är följande:

1. Bestämmelserna om vårdgaranti skall uppfyllas.
2. Väntetiden till boendeplats inom äldreomsorg skall minska
3. Det förebyggande arbetet skall öka och de negativa konsekvenserna av missbruk minska
4. Personalens välmående och frisknärvaro ökar
5. Behörig personal rekryteras
6. Familjetjänsten omorganiserar för att öka servicen inom socialvårdslagen
7. Ökat antal digitala tjänster
8. Balans mellan egen verksamhet och köptjänster

Hälso- och sjukvårdens budget minskar och de största ändringarna är att operationsverksamheten endast kan fortsätta i den omfattning lagen tillåter. I budgetförslaget finns anslag endast för polikliniska operationer inkl. ögonkirurgi.

Utan lagändring måste dagkirurgi som kräver anestesi avslutas 1.1.2018. Ifall samarbetsförhandlingarna och omplaceringar inte hinner genomföras före årsskiftet beräknas merkostnaden bli 50 000 euro per månad. Ifall dagkirurgin kan fortsätta godkänns ett skilt budgetanslag där samarbetskommunernas andelar totalt är 925 000 euro.

Barnavdelningen omorganiserar tillsammans med jouten och effektivisering av den psykiska dagavdelningen. Anslagen för dag- och hemsjukvård ökar. Behovet av allmän medicinska platser utvärderas 31.5.2018 och minskas om möjligt efter sommaren.

Larsmo kommun hör till **Vasa sjukvårdsdistrikt** som ansvarar för anordnandet specialsjukvården. Regeringen bereder som bäst ett lagförslag för anordnande av social- och hälsovården, enligt vilket anordnandansvaret och finansieringen flyttas från kommunerna till landskapen som ska ansvara för verksamheten från 1.1.2020.

NÄMNDEN FÖR BILDNINGSTJÄNSTER

Nämnden för bildningstjänster	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	14 196	129 730	330 900	330 900	330 900
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-3 246 722	-3 749 775	-4 203 225	-4 203 225	-4 203 225
INTERN SAMMANLAGT	-3 232 526	-3 620 045	-3 872 325	-3 872 325	-3 872 325
VERKSAMHETENS INTÄKTER	653 267	512 134	458 236	458 236	458 236
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-9 275 312	-9 454 171	-9 519 939	-9 626 586	-9 824 239
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-81 595	-109 760	-181 450	-195 360	-175 120
EXTERN SAMMANLAGT	-8 703 640	-9 051 797	-9 243 153	-9 363 710	-9 541 123
	-11 936 166	-12 671 842	-13 115 478	-13 236 035	-13 413 448

Chef för barnpedagogik Malin Källman

- Barnpedagogikens förvaltning
- Småbarnspedagogik 1 – 5 år
- Småbarnspedagogik före och efter förskolan
- Morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever
- Specialdagvård
- Hemvårdsstöd

Bildningschef Carola Holm-Palonen

- Bildningsväsendets förvaltning
- Förskoleutbildning
- Grundläggande utbildning
- Andra stadiets utbildning
- Övrig bildning
- Kultur och fritid

SMÅBARNSPEDAGOGIK OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHET

Småbarnspedagogik och eftermiddagsverksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	11 956	126 490	327 660	327 660	327 660
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-561 990	-701 411	-967 013	-967 013	-967 013
INTERN SAMMANLAGT	-550 033	-574 921	-639 353	-639 353	-639 353
VERKSAMHETENS INTÄKTER	465 263	463 834	422 986	422 986	422 986
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-2 945 723	-3 121 218	-3 158 716	-3 191 724	-3 252 900
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-11 824	-11 820	-23 020	-22 040	-11 200
EXTERN SAMMANLAGT	-2 492 284	-2 669 204	-2 758 750	-2 790 778	-2 841 114
	-3 042 317	-3 244 125	-3 398 103	-3 430 131	-3 480 467

Förvaltningen skall handha den allmänna förvaltning, budgetuppföljning samt ekonomisk redovisning inom småbarnspedagogik för barn 1-6 år samt skolelevernas morgon- och eftermiddagsverksamhet.

Lagen om småbarnspedagogik (36/1973) styr verksamheten.

Med småbarnspedagogik avses en systematisk och målinriktad helhet som består av fostran, undervisning och vård av barn 1-6 år och i vilken i synnerhet pedagogiken betonas. Målet med småbarnspedagogiken är att stöda barnets uppväxt, utveckling och lärande samt att främja barnets välbefinnande.

Sakkunnigt ämbetsverk för barnpedagogiken är Utbildningsstyrelsen.

Plats erbjuds åt barn som är i behov av småbarnspedagogik i enlighet med lagen om småbarnspedagogik. Alla barn i Larsmo 1-5 år har rätt till småbarnspedagogik minst 20h/v. Skoleleverna i åk 1-2 erbjuds morgon- och eftermiddagsverksamhet.

Lagen om klientavgifter för småbarnspedagogik ändras fr.o.m. 1.1.2018. Lagen ändras så att klientavgifterna för låg- och medelinkomsttagare sänks. Avgiften för syskon ändras från nuvarande 90 procent till 50 procent av avgiften för det yngsta barnet i familjen. Inkomsterna inom småbarnspedagogiken sjunker fr.o.m. 1.1.2018.

Verksamheten för 5-åringar blir eventuellt avgiftsfri 20h/v. fr.o.m. hösten 2018. I september 2017 deltar 48 5-åriga barn av 115 möjliga i den småbarnspedagogiska verksamheten i Larsmo, dvs. ca 42 %.

För 5-åringarna sänks i så fall avgiften tack vare att 20h/v. är avgiftsfritt. Då antalet barn som deltar i verksamheten ev. ökar tack vare avgiftsfriheten utgör detta en utvidgning av verksamheten med 1-2 avdelningar (24-48 platser) och uppskattningsvis 5-7 anställda fr.o.m. hösten 2018.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Barnpedagogik förvaltning	Utvärdering av vårdnadshavarnas och barnets delaktighet vid planering av den pedagogiska verksamheten.	Enkät till vårdnadshavarna våren 2018.
	Utvecklandet av lärmiljöerna inom den småbarnspedagogiska verksamheten.	Larsmo kommun deltar i ett projekt finansierat av utbildningsstyrelsen där målsättningen är att utveckla lärmiljön och fysisk aktivitet inom den småbarnspedagogiska verksamheten.Handledning och riktad fortbildning för personalen. Projektet pågår 2018-2019.
Småbarnspedagogik barn 1-6 år	Planen för småbarnspedagogik implementeras på alla enheter i kommunen.	Nya och gamla arbets- och förhållningssätt diskuteras och utvecklas. Pedagogiska diskussioner kring olika teman på enheterna månatligen.
	Alla barn som deltar i den småbarnspedagogiska verksamheten får ta del av finska under verksamhetsdagen.	Fortbildning för personalen i hur man på ett enkelt och naturligt sätt får in finska språket i vardagen för barn 1-5 år.
	Tillsammans med förskolan och den grundläggande utbildningen utforma vår gemensamma lärtig.	Synliggöra lärtigen småbarnspedagogik-förskolan-grundläggande utbildning i Larsmo kommun bl.a. genom gemensam fortbildning och möten.
	Tyngdpunkten inom småbarnspedagogiken i Larsmo bör ligga på utevistelse och rörelse och bygga på upptäckarglädje hos barnet. Rekommendationen är motion och rörelse 3h/dag.	Barnen i den småbarnspedagogiska verksamheten tar dagligen del av ledda rörelsestunder ute och inne. Barn i heldagsverksamhet vistas utomhus minst 3 h/dag.
	Strukturerad småbarnspedagogik.	Egenvårdarmodellen, tydlig dagstruktur, smågruppsarbete och betoning på lekens betydelse i verksamheten.
Morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolbarn åk 1-2	Enligt L om grundläggande utbildning erbjuds alla barn åk 1-2 möjlighet att delta i verksamheten om/då vårdnadshavarna arbetar/studerar.	Antalet närvarobesök mäts och redovisas.

Verksamhetsdagen för förskolebarnen är en helhetsdag kl. 6.30 - 16.30 fr.o.m. augusti 2017, där förskolan är en del av verksamhetsdagen. 4 barntädgårdslärare anställdes i heltid för uppgiften 12.8 2017-.

Parkverksamheten utökas från 3 dagar/vecka i Furuholmen med ytterligare 3 dagar/vecka i Näs fr.o.m. hösten 2017. En barntädgårdslärare per verksamhetsställe ansvarar för verksamheten.

Planerade åtgärder 2019-2020

Riktad fortbildning i ledarskap för förmän inom barnpedagogik utgående från resultaten av undersökningen om pedagogiskt ledarskap och verksamhetskulturen på våra enheter.

Nya planen för småbarnspedagogik och dess innehåll implementeras på alla enheter och inom alla verksamhetsformer i kommunen.

FÖRVALTNING, BILDNING

Förvaltning, bildning	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-34 251	-38 306	-41 084	-41 084	-41 084
INTERN SAMMANLAGT	-34 251	-38 306	-41 084	-41 084	-41 084
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-79 236	-89 952	-94 469	-95 571	-97 612
EXTERN SAMMANLAGT	-79 236	-89 952	-94 469	-95 571	-97 612
	-113 487	-128 258	-135 553	-136 655	-138 696

Verksamhetsområdet förvaltning omfattar skolväsendets allmänna förvaltning, budgetuppföljning, redovisning av ekonomisk och statistisk natur till myndigheter, skolskjutsning, specialundervisning, förskoleundervisning, musikundervisning (Jakobstads Musikinstitut), samt kultur och fritid.

I överensstämmelse med kommunens allmänna målsättningar vill bildningssektorn skapa goda förutsättningar för Larmsos barn och ungdomar att få en bra start inför framtiden.

Mål	Åtgärder
Kvalitetsnivån inom verksamhetsenheterna följs upp i form av ett regionalt samarbete.	Fortsatt utvärdering i enlighet med kvalitetskriterierna med hjälp av det elektroniska verktyget Webropol.
Relevant fortbildning för att säkerställa personalens kompetens och trivsel på arbetsplatsen.	Enhetligt system för uppföljning av de anställdas fortbildning. 3 dagar/år för undervisningspersonalen. Fortbildningen styrs upp enligt den kommunala skolutvecklingsplanen. Individuella fortbildningsplaner utarbetas.
Skolutvecklingsarbete inom det finlandssvenska skolväsendet på nationell nivå under ledning av UBS (Utbildningsstyrelsen).	Deltagande i minst två träffar per termin med skoladministratörer från hela Svenskfinland.
Uppdatering av dokumentet Anvisningar för skolväsendet	Uppdatering av anvisningarna under våren 2018, så att de motsvarar ny lagstiftning samt kommunens förvaltningsstadga.

Nämnden för bildningstjänster ges i uppdrag att tillsammans med förskola, daghem och skolor samt barnens föräldrar utreda hur bordsbön, religiösa morgonstunder, kyrkobesök i samband med större högtider och avslutningar kan ordnas på ett för alla barns del grundlagsenligt sätt.

GRUNDSKOLAN

Grundskolan	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-2 462 053	-2 714 810	-2 850 050	-2 850 050	-2 850 050
INTERN SAMMANLAGT	-2 462 053	-2 714 810	-2 850 050	-2 850 050	-2 850 050
VERKSAMHETENS INTÄKTER	165 794	17 900	18 550	18 550	18 550
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-5 748 512	-5 637 117	-5 697 570	-5 766 906	-5 895 409
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-17 471	-15 880	-28 340	-38 550	-30 000
EXTERN SAMMANLAGT	-5 600 189	-5 635 097	-5 707 360	-5 786 906	-5 906 859
	-8 062 242	-8 349 907	-8 557 410	-8 636 956	-8 756 909

Skolan ska erbjuda den allmänbildning som varje barn har rättighet till. Dess uppgift är att främja allsidig personlighetsutveckling hos de unga och att stödja dem så att de får de färdigheter de behöver för fortsatta studier och yrkesval. Ytterligare ska skolan, genom att beakta elevernas individuella olikheter, skapa förutsättningar för dem att på ett positivt sätt växa in i samt verka i samhället.

1.8.2016 togs den nya läroplanen i bruk för förskolan samt åk 1-6 och 1.8.2017 togs den i bruk i åk 7 och hösten 2018 tas den i bruk i åk 8.

I samband med ibrukttagandet infördes även timresursberäkningen enligt ny timplan.

Kommunfullmäktige beslutar om timresursramen och svenska skolsektionen beslutar om fördelningen av den givna timresursen mellan skolorna.

Skolskjuts beviljas elever i förskolan samt elever i åk 1-3 med över 3 km skolväg och i åk 4-9 med över 5 km skolväg. Elevströmningarna styrs så att skolornas användningsgrad optimeras.

Kommunens finskspråkiga elever går i finskspråkiga skolor i Jakobstad i enlighet med uppgjorda avtal med staden Jakobstad.

Skolorna arbetar med systematisk skolutveckling i enlighet med rekommendationer från Utbildningsstyrelsen (UBS). UBS anger följande övergripande teman för skolutvecklingsarbete:

- Elevernas hälsa och välmående, motivation, bättre inlärningsresultat
- Pedagogik och undervisningsmetoder
- Lärarnas välmående och hälsa
- Skoldagens uppbyggnad och undervisningsarrangemang
- Undervisningsteknologi (IKT), inom detta område krävs kontinuerlig handledning och fortbildning för lärarna
- Elevernas delaktighet
- Kollaborativ undervisning och samarbete

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Förskolan för 6-åringar	Befästade av den nya organisationsmodellen för förskoleundervisningen som infördes 1.8.2017.	Rektorerna för respektive förskola ansvarar för att verksamhetskulturen i den nya organisationsmodellen befästs och utvecklas.
	Utveckling av innovativa lärmiljöer samt prioritering av utepedagogik och finska.	Mer tid av förskoledagen tillbringas utomhus. Finska används i den dagliga verksamheten, sagostunder, visor, lekar etc. Externa medel söks för projekt som främjar språkutveckling samt nya lärmiljöer.
	Utökning av specialundervisning i förebyggande syfte.	Läsåret 2017-2018 har speciallärarna i åk 1-6 1 h/v undervisning i respektive förskola. Ledigansläende av den inrättade specialbarträdgårdsläraryrkesbefattningen på deltid (75 %) med besättande fr.o.m. 1.8.2018.
	Hållbar utveckling och välmående.	Förstärkning av ett mångprofessionellt samarbete, såväl inom den egna sektorn som med dagvård, skola, rådgivningsbyråerna samt social- och hälsovården via t.ex. konsultationer och diskussioner.
	Alla sexåringar erbjuds plats i förskolan.	Antalet platser beräknade för 2018 är 104 (ev. uppskovsbarn tillkommer).
	Alla lärare får handledning i användningen av IKT i undervisningen på den egna skolan.	TIP-teamet handleder lärarna på respektive skola. Tutorlärarna har ett övergripande ansvar för handledning i samtliga skolor.
Grundläggande utbildning, allmänundervisning samt spec. undervisning, åk 1-9	Användningen av IKT i undervisningen utökas och lärarna har kompetens att använda den IT-utrustning som finns i skolorna	Rektorerna ansvarar för att lärarna får adekvat utbildning samt handledning och lärarnas kompetens följs upp via enkät till lärare och elever.
	Utvecklande av undervisningsmetoder i finskaundervisningen	Den stadiövergripande arbetsgrupp som tillsatts ansvarar för detta i samarbetet med de lärare som undervisar i finska. Benchmarking för att få "best practice". Skapande av nätverk med andra skolor för att få möjlighet att "praktisera" finskan.
	Hög kvalitet på specialundervisningen	Speciallärarna utökar samarbetet över stadiegränserna, liksom det sektoröverskridande samarbetet. Utökad samarbete med hemmen. Relevant fortbildning för speciallärarna.
	Utveckling av skolornas lärmiljöer	Fokus på hur undervisningen kan göras annorlunda i klassrummet och även hur undervisningen kan äga rum utanför klassrummet.
	Satsning på de ungas välmående	Skolorna deltar i projektet "Rörelse i skolan". Skolornas klubbverksamhet

		fokuserar på sådan verksamhet som främjar elevernas välmående såväl fysiskt som psykiskt.
	Elevvården arbetar i ökad omfattning med förebyggande åtgärder som gagnar elevhälsan	Utökning av kuratorstjänsten från 75 % till 100 % fr.o.m. 1.8.2018. Uppföljning av kuratorns arbete med förebyggande elevvårdsarbete.

Omorganiseringen av förskoleverksamheten (fr.o.m. 1.8.2017) möjliggör en smidigare övergång från förskolan till åk 1 och åk 2. Vid nyanställning av förskollärare anställs timlärare i huvudsyssla, PeM, som ansvarig pedagog och läraren kan därmed följa med förskolegruppen upp till åk 1 och åk 2, vilket innebär en god pedagogisk helhet.

En tillfällig åtgärd under vårterminen 2018 för elever i Näs skola, som inte har rätt till skolskjuts enligt kommunfullmäktiges direktiv, är att de p.g.a. byggandet av den lätta trafikleden längs Västerbyvägen ges rätt till skolskjuts under den tid som byggandet pågår.

Planerade åtgärder 2019-2020

Förskolan för sexåringar

Risö skola byggs ut så att Risö förskola får nya utrymmen i samma fastighet fr.o.m. 1.1.2020. Utveckling av utomhuspedagogiken samt finska språket i linje med daghemsverksamheten. Fokus på den förebyggande elevvården via specialbarträdgårdsläraren samt skolkuratorn.

Grundläggande utbildning, allmän undervisning samt specialundervisning åk 1-9

Skolornas fokusområden under planeperioden är följande:

- fortsatt implementering samt utvärdering av den nya läroplanen för samtliga årskurser (F-åk 9)
- satsning på multilitteracitet, dvs.läsning, läsförståelse, språk och kommunikation.
- IKT i undervisningen, TIP-teamet fortsätter sin verksamhet och tutorlärarna utvecklar sin verksamhet
- satsning på nya pedagogiska undervisningsmetoder inom undervisningen i finska.

Undervisningen utvecklas utifrån ett modernt synsätt på inlärningsmiljön i enlighet med intentionen i nya läroplanen.

Inom specialundervisningen betonas förebyggande samt varierande arbetsmetoder.

ANDRA STADIETS UTBILDNING OCH ÖVRIG BILDNING

Andra stadiets utbildning och övrig bildning	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-90 254	-82 000	-75 900	-75 900	-75 900
EXTERN SAMMANLAGT	-90 254	-82 000	-75 900	-75 900	-75 900
	-90 254	-82 000	-75 900	-75 900	-75 900

Bidrag för skjutsningskostnaderna åt elever på andra stadiet, med under 10 km skolväg, ingår i anslaget. Självrisken är 43 euro/mån.

Övrig bildning omfattar studier inom Arbetarinstitutet, Kvarnen (Kronoby folkhögskola) samt Musikinstitutet. Ett mångsidigt kursutbud inom Arbis utvecklas med beaktande av alla befolkningsgrupper och ålderskategorier.

Yrkesutbildningen skall svara mot behovet av yrkesutbildad personal inom olika sektorer.

KULTURVERKSAMHET

Kulturverksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-87 261	-186 762	-204 899	-204 899	-204 899
INTERN SAMMANLAGT	-87 261	-186 762	-204 899	-204 899	-204 899
VERKSAMHETENS INTÄKTER	3 214	1 000	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-299 385	-295 032	-311 786	-314 163	-318 568
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-2 118	-33 590	-37 530	-37 530	-37 530
EXTERN SAMMANLAGT	-298 288	-327 622	-349 316	-351 693	-356 098
	-385 549	-514 384	-554 215	-556 592	-560 997

Biblioteken

Det allmänna biblioteket bör erbjuda sina låntagare möjlighet till både kunskap och förströelse genom att ge alla kommunens invånare tillgång till det slag av biblioteksmaterial de är i behov av. Kommunbiblioteket strävar till att så många som möjligt av kommunens invånare använder bibliotekets olika tjänster.

De nya biblioteksutrymmena (fr.o.m. 1.6.2017) ger möjlighet till nya former av kultur- och bildningsverksamhet. Larsmos bibliotek ska vara en naturlig mötesplats för alla kommuninvånare, "Larsmos vardagsrum".

Allmän kultur

Kulturverksamheten ska sträva till att öka trivseln i kommunen och stärka känslan för den egna identiteten samt att stimulera invånarnas sinnen för kulturella värderingar och verksamheter. Kommuninvånarna ska uppleva att oavsett kulturell eller språklig bakgrund, så finns det ett passande utbud av aktiviteter.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Biblioteken	Fortsatt effektivisering av biblioteksverksamheten	Ibrukttagandet av meröppet i huvudbiblioteket. Prioritering av ämnesordsindexering av faktaböcker. Utvecklande av den nya integrerade och interaktiva gemensamma webbportalen för Fredrikabiblioteken. Aktivare informationsverksamhet via sociala medier som Instagram och Facebook.
	Utveckling av samarbetet med skolorna	Ett eget skolbibliotek behövs i Cronhjelmsskolan eftersom huvudbiblioteket flyttar ut. Deltagande i ett stadieövergripande läsprogram. Undervisning i biblioteksanvändning för de lägre årskurserna. Samarbetet med skolornas biblioteksansvariga utvecklas.
	Verksamheten för yngre barn fortsätter och utvidgas.	Regelbundna sagostunder för yngre barn ordnas samt teaterföreläsningar som riktar sig till små barn köps in.

Allmän kultur	Utbudet av kulturevenemang varieras.	Utökad samarbete med kulturbyråerna i grannkommunerna. I de nya biblioteksutrymmena ordnas mindre evenemang som t.ex. författarkväll, musikafton o.dyl. med en "smalare" publik. Samarbete med lokala kulturproducenter.
	Utdelning av 4 kulturstipendier till barn och ungdomar.	Förslag på kulturstipendiater inbegärs från skolor och kulturföreningar, samt med annons i ÖT och på kommunens webbplats.
	Utarbetande av kulturplan för skolorna	Enligt den nya läroplanen ska det även finnas en kulturplan som komplement till läroplanen, i vilken beskrivs kulturella verksamheter per årskurs.

Biblioteksfunktionärsbefattningen utökas till 100 % från 1.1.2018.

Planerade åtgärder 2019-2020

Biblioteken strävar till att nå ut till nya grupper av användare genom att bedriva en så mångsidig verksamhet som möjligt, t.ex. olika typer av utställningar, författarbesök för barn och vuxna, tävlingar för olika ålderskategorier samt inköp av teaterföreställningar för de yngre barnen.

Öppethållningstiderna utökas när biblioteket flyttat in i de nya utrymmena 2017 och biblioteket blir en naturlig mötesplats för olika typer av kulturella aktiviteter och för alla kommuninvånare. Härmed förstärks även samarbetet mellan olika kulturaktörer i kommunen.

Utveckling av meröppet i huvudbiblioteket och i Bosund bibliotek, vilket innebär att biblioteken är tillgängliga även när de är obemannade.

Uppdatering av läroplanen för skolbiblioteken

Utvecklande av samarbete mellan olika kulturaktörer i kommunen och med grannkommunerna.

FRITIDSVERKSAMHET

Fritidsverksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	2 240	3 240	3 240	3 240	3 240
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-101 169	-108 486	-140 179	-140 179	-140 179
INTERN SAMMANLAGT	-98 929	-105 246	-136 939	-136 939	-136 939
VERKSAMHETENS INTÄKTER	18 996	29 400	16 700	16 700	16 700
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-112 202	-228 851	-181 398	-182 222	-183 750
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-50 182	-48 470	-92 560	-97 240	-96 390
EXTERN SAMMANLAGT	-143 389	-247 921	-257 258	-262 762	-263 440
	-242 317	-353 167	-394 197	-399 701	-400 379

Kommunens invånare erbjuds ett kontinuerligt och varierat utbud av fritidsservice inom ramen för tillgänglig resurs. Serviceutbudet beaktar kommunens sociala, kulturella och geografiska miljö. Verksamheten samordnas med rådande lagstiftning och föreningsverksamheten stöds. Frivilligverksamheten och egen aktivitet uppmuntras inom sektorns ansvarsområden.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Anläggningar	Idrotts- och friluftsanläggningarna, 18 st., förvaltas kostnadseffektivt och kvalitetsmedvetet.	Kontinuerligt och förebyggande underhåll utförs regelbundet vid de olika anläggningarna. Besiktningar och myndighetsgranskningar utförs. Riskbedömnings- och säkerhetsplanerna involveras i verksamheten. Anläggningarna skall vara säkra och trygga. Ibruktage av den nya konstgräsplanen och allvådersbanorna. Underhåll enligt garantibestämmelsernas driftsdagbok. Anskaffning av underhållsutrustning. Möjligheterna att investera i en överbyggd rink/ishall utreds.
	Anläggningarnas användningsgrad estimeras.	Anläggningarnas besöksantal mäts där det är möjligt och ändamålsenligt.
Ungdomsverksamhet	Prioritera utvecklingsarbetet i samarbete med andra organisationer, grupper, företag.	Mötesplatser och arenor för ungdomar upprätthålls. Anordnande av regelbundna aktiviteter, klubbverksamhet, fritidsveckor, resor m.m. Underlätta förverkligandet av nya verksamhetsidéer genom att upplåta resurser i form av lokaler för bedrivande av fritidsverksamhet för barn och unga. Skapa aktiviteter som främjar en ökad trivsel och folkhälsa särskilt hos ungdomar. Upprätthålla arbetsformer och klubbverksamhet för ungdomar som ej deltar i föreningsverksamhet.
	Lättillgängliga aktivitetsutrymmen upprätthålls.	Aktivitetsutrymmen erbjuds i kommunens tre fritidsgårdar.

	Ledarfunktionerna utvecklas.	Aktiviteter skapas där ungdomar på ett naturligt sätt kan ta ansvar som ledare. Fritidsledare för klubbar och aktiviteter anställs på timbasis.
	Uppsökande ungdomsverksamhet	Deltagande i det regionala uppsökande ungdomsarbetet.
	Regional verksamhet	Deltagande i regionala arbetsgrupper för sektorövergripande samarbete mellan lokala myndigheter.
	Satsning på barn- och ungdomsarbete på olika nivåer.	Förebyggande arbete som stärker hälsa och välbefinnande genom satsning på idrott och motion. Förebyggande åtgärder med syfte att minska rökning, alkoholanvändning och drogmissbruk. Satsning på att hitta lämpliga utrymmen för olika fritidshobbyn utöver idrott och musik även på andra typer av kulturverksamhet och mekaniska hobbyer. Satsningarna kan göras i samarbete med tredje sektorn och regionens närkommuner.
Övrig fritidsverksamhet	Fritidsservicen utvecklas och upprätthålls.	Fritidsbyråns egen service och samarbetsprojekt med övriga aktörer inom fritidssektorn i kommunen fortgår aktivt. Uppmuntran till eget skapande och delaktighet fortgår.
	Informationen på kommunens webbplats.	Utveckling av fritidssektorns och ungdomsinformationsbankens elektroniska information.
	Det totala antalet noterade besök/deltagande i kommunal fritidsverksamhet överstiger 35 000.	Ett varierat utbud av verksamhetsformer erbjuds kommuninvånarna och deltagarbesöken mäts.
	Det totala antalet noterade besök i de bidragserhållande föreningarnas lederledda verksamhet överstiger 22 000.	Deltagandet i föreningarnas verksamhetsformer mäts och redovisas. Föreningarna stöds med verksamhetsbidrag. Uppmuntran till nya samarbetsformer mellan kommunen och tredje sektorn.

Planerade åtgärder 2019-2020

Fritidssektorn bedriver en så mångsidig verksamhet som möjligt enligt resurstilldelning och personal- och talkoresurs. Aktualisera behovet av kompletterande verksamhet inom olika aktivitetsområden med ambition att skapa arenor för meningsfull fritidssysselsättning för kommuninvånarna.

Det regionala samarbetet inom fritids- och ungdomssektorn utvecklas inom ramen för lokala myndighetsnätverk.

NÄMNDEN FÖR TEKNISKA TJÄNSTER

Nämnden för tekniska tjänster	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2019
VERKSAMHETENS INTÄKTER	2 652 219	3 006 554	3 173 280	3 173 280	3 173 280
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-556 943	-611 557	-704 021	-704 021	-704 021
INTERN SAMMANLAGT	2 095 276	2 394 997	2 469 259	2 469 259	2 469 259
VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 341 191	1 522 518	1 561 519	1 572 134	1 587 989
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	4 631	2 000	1 500	1 500	1 500
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-2 255 845	-2 611 170	-2 719 198	-2 732 012	-2 755 759
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-1 151 070	-1 204 840	-1 354 800	-1 490 650	-1 517 830
EXTERN SAMMANLAGT	-2 061 093	-2 291 492	-2 510 979	-2 649 028	-2 684 100
	34 183	103 505	-41 720	-179 769	-214 841

Chef för tekniska tjänster Bjarne Häggman

- Teknisk förvaltning
- Vägar och övriga allmänna områden
- Fastigheter
- Intern service, tekniska
- Vattentjänstverket
- Byggnadstillsyn
- Miljövård

TEKNISK FÖRVALTNING

Teknisk förvaltning	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	89 843	93 910	107 670	107 670	107 670
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-65 124	-64 194	-67 609	-67 609	-67 609
INTERN SAMMANLAGT	24 718	29 716	40 061	40 061	40 061
VERKSAMHETENS INTÄKTER	32 963	33 850	34 100	34 100	34 100
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-379 365	-395 078	-407 943	-412 825	-421 873
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-4 784	0	0	0	0
EXTERN SAMMANLAGT	-351 187	-361 228	-373 843	-378 725	-387 773
	-326 468	-331 512	-333 782	-338 664	-347 712

Mål	Åtgärder
Förbättrad ekonomi- och projektuppföljning.	Bättre mellanrapporter med ett nytt ekonomiprogram.
Personalen orkar och får stöd.	Förbättrade anvisningar och rutiner vid återkommande uppgifter.

Planerade åtgärder 2019-2020

Beställare/utförare konceptet utvecklas och servicenivån på tekniska sektorns delområden granskas.

VÄGAR OCH ÖVRIGA ALLMÄNNA OMRÅDEN

Vägar och övriga allmänna områden	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 492	1 500	1 700	1 700	1 700
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-20 620	-45 773	-53 150	-53 150	-53 150
INTERN SAMMANLAGT	-19 128	-44 273	-51 450	-51 450	-51 450
VERKSAMHETENS INTÄKTER	40 660	73 175	53 300	53 300	53 300
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-425 571	-389 500	-408 882	-408 882	-408 883
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-302 591	-306 140	-393 120	-491 650	-479 940
EXTERN SAMMANLAGT	-687 502	-622 465	-748 702	-847 232	-835 523
	-706 629	-666 738	-800 152	-898 682	-886 973

Mål	Åtgärder
Förbättrad avfallshantering	Utöka antalet avfallskärl på allmänna områden för att minska nedskräpningen. Städning av allmänna områden som inte hör till fastighetsägare. Omhändertagande av skrotbilar.
Park- och grönområden	Lekparker i bosättningsområdena sköts enligt gransknings- och serviceplan för lekparker. Kommunens grönområden underhålls enligt skötselplan för kommunens grönområden, nivå 2. En gångstig mellan radhusen vid nya Fagerbo och Sandlunden byggs.
Trafiksäkerhet	Uppföljning av trafikmängder och hastigheter samt riskbedömning för att få riktade åtgärder på förbättringar av trafiksäkerheten. Byggande av lättrafikled till Finnäs. Gamla kvicksilverlampor ersätts med nya ledbelysningsarmaturer 4,4 km. Behövliga åtgärder utförs för att trygga skolvägarna.
Trafikleder och båtfarleder	Alla gatu- och vägunderhållsarbeten konkurrensutsätts. Avtal med tredje sektorn om skötseln av båtfarleder.
Hamnar och bryggor	Behövliga underhållsarbeten utförs.

Planerade åtgärder 2019-2020

Följa med trafikutvecklingen på alla vägtyper och förbättra vägavsnitt för att få smidiga och trafiksäkra lösningar.

FASTIGHETER

Fastigheter	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	2 251 967	2 560 200	2 617 620	2 617 620	2 617 620
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-287 578	-338 983	-352 187	-352 187	-352 187
INTERN SAMMANLAGT	1 964 389	2 221 217	2 265 433	2 265 433	2 265 433
VERKSAMHETENS INTÄKTER	492 034	655 610	639 920	639 920	639 920
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-725 590	-960 120	-916 840	-916 840	-916 840
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-646 557	-626 460	-732 820	-752 820	-768 230
EXTERN SAMMANLAGT	-880 114	-930 970	-1 009 740	-1 029 740	-1 045 150
	1 084 276	1 290 247	1 255 693	1 235 693	1 220 283

Mål	Åtgärder
Målet är att fastigheterna och inomhusklimatet hålls i gott skick.	Behövliga underhållsarbeten planeras och utförs efter utförda fastighetsgranskningar. Under inkommande år utförs bl.a. målningsarbeten, ventilationsinställningar samt förnyande av golvmattan i Holm skolas gymnastiksal.
Uteområden samt lekredskapen granskas enligt uppgjorda direktiv.	Skötseln av fastigheter och gårdsområden underhålls enligt fastställda skötselplaner.

Planerade åtgärder 2019-2020

Utveckla och arbeta med konditionsgranskning av fastigheter för att få fram riskkonstruktioner och ett åtgärdsprogram på lång sikt.

INTERN SERVICE, TEKNISKA

Intern service, tekniska	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	215 280	294 502	389 090	389 090	389 090
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 906	-2 000	-23 520	-23 520	-23 520
INTERN SAMMANLAGT	213 374	292 502	365 570	365 570	365 570
VERKSAMHETENS INTÄKTER	69 605	68 183	93 999	93 999	92 499
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	966	2 000	1 500	1 500	1 500
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-285 584	-365 127	-455 290	-460 784	-470 966
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-13 585	-35 430	-6 810	-2 740	-2 740
EXTERN SAMMANLAGT	-228 598	-330 374	-366 601	-368 025	-379 707
	-15 225	-37 872	-1 031	-2 455	-14 137

Mål	Åtgärder
Effektiv fastighetsskötsel.	Befattningsbeskrivningen för fastighetsskötare följs vid kommunens alla fastigheter. Kontakten med fastighetsanvändarna upprätthålls för att erhålla ett bra slutresultat. Under inkommande år anskaffas ett fastighetsprogram för uppföljning av underhållsarbeten.

I anslaget ingår medel för fastighetsskötare, servicemän, vatten- och avloppsdejourer, timavlönade personal samt övrig intern service.

BYGGNADSTILLSYN OCH MILJÖVÅRD

Byggnadstillsyn och miljövärd	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	804	0	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-42 679	-46 600	-53 945	-53 945	-53 945
INTERN SAMMANLAGT	-41 875	-46 600	-53 945	-53 945	-53 945
VERKSAMHETENS INTÄKTER	49 973	67 900	69 000	69 000	69 000
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	3 377	0	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-120 916	-160 785	-193 163	-195 600	-200 118
EXTERN SAMMANLAGT	-67 566	-92 885	-124 163	-126 600	-131 118
	-109 441	-139 485	-178 108	-180 545	-185 063

BYGGNADSTILLSYN

Mål	Åtgärder
En snabb och sakenlig behandling av inlämnade ansökningar om tillstånd.	Inlämnade ansökningar bör kunna behandlas av nämnden för tekniska tjänster eller tjänsteman inom en månad. Undersökning av förutsättningarna för övergång till elektronisk lovansökan.
Upprätthålla saklig information åt de som tänker bygga i Larsmo och sporra till klimatsmarta lösningar.	Avdelningens webbsida uppdateras kontinuerligt. Kommunens byggnadsguide uppdateras. Byggnadsordningen revideras. Ge en god kundservice genom att upprätthålla och bistå med saklig information åt de som vill bygga i Larsmo samt sporra till klimatsmarta lösningar.
Upprätthålla aktuellt byggnadsregister över kommunens byggnadsbestånd.	Utökad personalstyrka för att inventera byggnadsbeståndet och granska byggnadsregistret samt bistå byggnadstillsynsverksamheten.
Avgifterna för myndighetsuppgifter inom byggnadstillsynen bör följa med den ekonomiska utvecklingen i samhället.	Avgiftsgrunderna för myndighetsuppgifter inom byggtillsynen granskas årligen och justeras så att ändringar i penningvärdet beaktas.

Planerade åtgärder 2019-2020

Målsättningen är att styra och övervaka byggnadsverksamheten i kommunen genom bl.a. tillståndsprövning, rådgivning och uppföljning utgående från gällande lagstiftning och i kraft varande planer.

MILJÖVÅRD

Mål	Åtgärder
En snabb och sakenlig behandling av inlämnade ansökningar om tillstånd.	Miljötillståndsansökningar behandlas inom 6 månader. Miljöutlåtanden behandlas inom 1 månad.
Minska problemen kring små muddringar och strandlinjeanordningar i skärgården.	Personlig rådgivning, anvisningar och tillsyn i samband med anmälningar om muddring i samråd med NTM-centralen i södra Österbotten.
Information och rådgivning om avloppsvattenbehandling på glesbygden.	Personlig rådgivning och anvisningar till enskilda hushåll om avloppsvattenbehandling vid egnahemshus och sommarvillor.

Planerade åtgärder 2019-2020

Målsättningen är att styra och övervaka miljöärendena i kommunen genom bl.a. tillståndsprövning, rådgivning och uppföljning utgående från gällande lagstiftning och i kraft varande planer.

VATTENTJÄNSTVERK

Vattentjänstverk	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	100 350	56 442	57 200	57 200	57 200
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-139 036	-114 007	-153 610	-153 610	-153 610
INTERN SAMMANLAGT	-38 686	-57 565	-96 410	-96 410	-96 410
VERKSAMHETENS INTÄKTER	655 957	623 800	671 200	681 815	699 170
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	288	0	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-326 336	-340 560	-337 080	-337 080	-337 080
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-183 552	-236 810	-222 050	-243 440	-266 920
EXTERN SAMMANLAGT	146 356	46 430	112 070	101 295	95 170
	107 671	-11 135	15 660	4 885	-1 240

Mål	Åtgärder
Hushållsvatten av god kvalitet levereras till konsumenterna.	Förplanering av utbyggnad av reningsverk på Storåsen i samarbete med Kronoby Vatten och Avlopp Ab.
Kunderna ges smidig och kostnadseffektiv service.	Blanketter och anvisningar tillgängliga via kommunens webbsida. Vid driftsstörningar ges kunderna information via SMS och via kommunens webbsida.
Avloppsledningar byggs på icke detaljplanerade område där det är ekonomiskt försvarbart.	Utbyggnad av avlopp till Finnäs.
Vattentjänstverket skall vara självbärande.	Kostnaderna täcks med konsumentavgifter.
Läckagevattenmängder samt avbrott i leveranser och funktionsstörningar minskas.	Ny vattenmatarledning till Finnäs byggs. Webbaserad uppföljning av flödesmängderna i större pumpstationer för snabbare registrering av onormala flödesmängder.

Planerade åtgärder 2019-2020

Satsningar görs på driftssäkerheten genom att de äldsta vattenledningarna saneras. Tryckvariationerna i ledningsnätet kartläggs och nya matarledningar byggs där tryckvariationerna är för stora. Vattenledningsnätet byggs ut på nya planområden. Avloppsnätet utbyggs i randområden till detaljplanområden där bebyggelsen är så tät att det är ekonomiskt försvarbart.

Kostst	INVESTERINGAR	2018	2019	2020
9110	Markområden, försäljning	-130 000	-130 000	-130 000
9110	Markområden, inköp	100 000	100 000	100 000
3115	Konstverk	100 000		
9130	Räddningsväsendet 12,6 % - andel av anskaffningskostnaderna	15 000	15 000	
	Investeringar, kommunstyrelsen totalt	85 000	-15 000	-30 000
9210	Småbåtshamn, Storströmmen 2020 Utbyggnad av brygga			28 000
9213	Torrläggning, Vidmossen			10 000
9216	Ytvattenavlopp, Holm detaljplan 2018 Utbyggnad av ytvattenavlopp utmed Arenavägen 2019 Utbyggnad av ytvattenavlopp Fagernäsvägen, 250 m 2020 Utbyggnad av ytvattenavlopp utmed Flisgränden	37 000	18 500	10 600
9220	Lekpark/ parkeringsområde Fagernäs 2018 Utfyllnad av område med överskottsmassor 2020 Byggande av lekpark och parkeringsplats	16 000		56 000
	Jord- och vattenområden, totalt	53 000	18 500	104 600
9333	Cronhjelmsskolan 2018 Färdigställande av ombyggnad och förstoring av tillredningskök samt ombyggnad av bibliotek och tandklinik till skolutrymmen.	800 000		
9335	Holm fritidsgård 2020 Anslutningsavgift fjärrvärme 2020 Värmeväxlare inklusive ombyggnad rördragningar			25 000
9337	Depå, avdelningen för tekniska tjänster 2020 Byggande av kallager och lagerområde			100 000
9351	Risö förskola 2018 Planering av tillbyggnad för förskola i anslutning till Risö skola 2019 Tillbyggnad för förskola	40 000	650 000	
9352	Risö skola 2018 Planering av ändring av uppvärmningssätt 2019 Ändring av värmesystem till förnybar energi 2020 Ombyggnad/renovering i samband med tillbyggnad för förskola, bl.a. förnyande av ventilation i delar av skolan	16 000	170 000	160 000
	Byggnader, totalt	856 000	820 000	285 000
9412	Murmästar detaljplan, gator 2019 Grannasstigen, 127 m 2019 Albergsgården, 62 m		47 000	
9413	Kaptens detaljplan, gator Kommunaltekniska avgifter 3290			-38 000
9413	Kaptens detaljplan, gator 2020 Kaptensvägen, 360 m 2020 Kaptensgården, 280 m 2020 Dalgården, 60 m			162 000
9418	Viken detaljplan, gator 2019 Björnvägen, 256 m 2019 Björngränden, 57 m		76 000	
9421	Holm detaljplan, gator 2018 Arenavägen, gata och lättrafikled, 560 m 2019 Fagernäsvägen lättrafikled, 250 m 2020 Flisgränden, 160 m	195 000	65 000	47 000
9430	Lilla Furuholmen detaljplan, gator 2019 Vassvägen, grundförbättring 475 m		118 000	
9431	Vikarholmen detaljplan, gator 3290		-170 000	-17 000
9431	Vikarholmen detaljplan, gator 2019 Abborrhägen, 300 m 2019 Strandvägen del, 210 m 2019 Abborrhägen, 80 m 2019 Gösgränden, 60 m 2019 Idgränden, 60 m		190 000	74 000

	2020 Strandvägen del, 160 m			
	2020 Harrgränden, 60 m			
	2020 Strandvägen lätttrafikled, 70 m			
9433	Nabbskata detaljplan, gator 3290	-51 000	-42 000	
9433	Nabbskata detaljplan, gator	138 000	220 000	
	2018 Nabbskatavägen del 1, 460 m			
	2019 Nabbskatavägen del 2, 350 m			
	2019 Nabbskatagränden 100 m			
	2019 Risöhhällsbergsvägen, 200 m			
	2019 Hannasgränden, 140 m			
	Byggnad av gator, totalt	282 000	504 000	228 000
9438	Deltagande i statliga vägprojekt, trafikleder	960 000	235 000	
	2017- 2018 Lätt trafikled Västerbyvägen			
	2019 Holm södra rondell och tätortsport norr, 50 %			
9439	Planeringskostnader, trafikleder	30 000	30 000	30 000
	2018-2020 Planeringskostnader trafikleder			
9442	Murmästar detaljplan, beläggning av gator			12 600
	2020 Grannasstigen, 127 m			
	2020 Albergsgården, 62 m			
9453	Hannula detaljplan, beläggning av gator		8 300	
	2019 Granitvägen del 2, 130 m			
9460	Lilla Furuholmen detaljplan, beläggning av gator		24 000	32 000
	2019 Villavägen 247 m			
	2019 Bergvägen 96 m			
	2020 Vassvägen 475 m			
9462	Västra Vikarholmen detaljplan, beläggning av gator	60 700		
	2018 Västra Strandvägen, 866 m			
	2018 Strandgränden, 360 m			
9463	Nabbskata detaljplan, beläggning av gator		29 500	
	2019 Del 1 av Nabbskatavägen 520 m			
	Beläggning av gator, totalt	60 700	61 800	44 600
9471	Bosund detaljplan, vägbelysning	5 900		
	2018 Mastgränden, 98 m, stolpar och armaturer			
9472	Murmästar detaljplan, vägbelysning		4 800	
	2019 Grannasstigen, 127 m, kablar och fundament			
	2019 Albergsgården, 62 m, kablar och fundament			
9473	Kaptens detaljplan, vägbelysning			18 000
	2020 Kaptensvägen, 360 m, kablar och fundament			
	2020 Kaptensgränden, 280 m, kablar och fundament			
	2020 Dalgränden, 60 m, kablar och fundament			
9480	Viken detaljplan, vägbelysning		7 900	
	2019 Björnvägen, 256 m, kablar och fundament			
	2019 Björngränden, 57 m, kablar och fundament			
9482	Holm detaljplan, vägbelysning	14 600	54 800	4 200
	2018 Arenavägen, 560 m, kablar och fundament			
	2019 Arenavägen, 560 m, armaturer och stolpar			
	2019 Fagernäsvägen, 250 m, vägbelysning komplett			
	2020 Flisgränden, 57 m, kablar och fundament			
9483	Hannula detaljplan, vägbelysning		7 900	
	2019 Granitvägen, del 2, 130 m, stolpar och armaturer			
9490	Lilla Furuholmen detaljplan, vägbelysning		15 200	
	2019 Villavägen, 247 m, stolpar och armaturer			
9491	Vikarholmen detaljplan, vägbelysning		18 300	25 500
	2019 Abborrhägen			
	2019 Strandvägen del 1			
	2019 Abborrhägen			
	2019 Gösgränden			
	2019 Idgränden			
	2020 Strandvägen del 2			
	2020 Harrgränden			
	2020 Strandvägen lätttrafikled			
	2020 Abborrhägen, stolpar och armaturer			

9492	Västra Vikarholmen detaljplan, vägbelysning 2018 Strandgränden, 360 m armaturer och stolpar	21 800		
9493	Nabbskata detaljplan, vägbelysning 2018 Nabbskatavägen del 1, 460 m 2019 Nabbskatavägen del 2, 350 m 2019 Nabbskatagränden 100 m 2019 Risöhällsbergsvägen, 200 m 2019 Hannasgränden, 140 m	39 100	20 200	
9499	Övriga områden, vägbelysning 2018 Västerbyvägen, lätttrafikled belysning	150 000		
	Vägbelysning, totalt	231 400	129 100	47 700
	Konstruktioner och anordningar, totalt	1 564 100	959 900	350 300
9516	Larsmo idrottspark, skjutvall 3331	-224 000		
9516	Larsmo idrottspark, skjutvall 2018 Förlängning och förhöjning av skjutvall, asfaltering förbindelseväg, 321 000 €, om 70 % bidrag erhålles. Förlängning och förhöjning av skjutvall, 171 000 €, om 25 % bidrag erhålles. Förhöjning och förbättring av skjuplats, 58 000 €, om inget bidrag erhålles.	321 000		
9517	Larsmo idrottspark, vattenmatning 2018 Vattenmatning till snökanon, 30 000 €	30 000		
9518	Larsmo idrottspark, parkering 2019 Larsmo idrottspark, byggande av parkeringsplats		60 000	
	Övriga konstruktioner och anordningar, totalt	127 000	60 000	
9543	Cronhjelmsskolan, inventarier	42 000	30 000	
9550	Risö förskola, inventarier		56 000	
	Maskiner och inventarier, totalt	42 000	86 000	
9612	Murmästar detaljplan, vattenledningar 2019 Utbyggnad av linjerna 11-1.111 och 3.1, 3.3, 700 m		64 000	
9613	Kaptens detaljplan, vattenledningar 2020 Utbyggnad av avloppsledningar, 600 m			38 000
9620	Viken detaljplan, vattenledningar 2019 Utbyggnad av linjerna 2-3-4, Björnvägen och Björngränden, 720 m		48 000	
9631	Holm detaljplan, vattenledningar 2018 Utbyggnad utmed Arenavägen, 630 m 2020 Utbyggnad utmed Flisgränden, 300 m	34 000		9 000
9641	Vikarholmen detaljplan, vattenledningar 2019 Utvidgning av planeområde, 680 m		46 000	
9643	Nabbskata detaljplan, vattenledningar 2018 Nabbskatavägen del 1, 460 m 2019 Nabbskatavägen del 2, 350 m 2019 Nabbskatagränden, 100 m 2019 Risöhällsbergsvägen, 200 m 2019 Hannasgränden, 140 m	9 000	32 000	
9649	Övriga områden, vattenanslutningsavgifter 3004	-58 000	-58 000	-58 000
9651	Vattenledningar, Finnäs 2018 Förnyande av vattenledning Finnäs, inledning i samband med utbyggnad av avlopp 2019 Anslutningsledningar och efterarbeten	106 000	12 000	
9659	Vattenledningar, övriga områden 2018-2020 Anslutningsledningar	12 000	12 000	12 000
9660	Planeringskostnader, vattenledningar 2018-2020 Planering av vattenledningar, 10 000 € årligen	10 000	10 000	10 000
9690	Råvattenanskaffning 2018 Förplanering av förstoring av reningsverk Vattentjänstverket/Kronoby VA AB 2019 Planering av förstoring av vattenverk 2020 Förstoring av vattenreningsverk på Storåsen	12 000	21 000	300 000

Vattentjänstverket/ Kronoby VA Ab

Vattenledningar, totalt		125 000	187 000	311 000
9712	Murmästar detaljplan, avloppsledningar 2019 Utbyggnad av linjerna 11-1.111 och 3.1, 3,3, 700 m		54 000	
9713	Kaptens detaljplan, avloppsledningar 2020 Utbyggnad av avloppsledningar, 600 m			47 000
9720	Viken detaljplan, avloppsledningar 2019 Utbyggnad av linjerna 2-3-4, Björnvägen och Björngränden, 600 m		72 000	
9731	Holm detaljplan, avloppsledningar 2018 Utbyggnad av Arenavägen, 630 m 2020 Utbyggnad av Flisgränden, 150 m	45 000		21 000
9740	Lilla Furuholmens detaljplan, avloppsledningar 2018 Sanering av avloppsledning Backvägen	16 000		
9741	Vikarholmens detaljplan, avloppsledningar 2019 Abborrvägen, 300 m 2019 Strandvägen del, 210 m 2019 Abborrgränden, 80 m 2019 Gösgränden, 60 m 2019 Idgränden, 60 m 2020 Strandvägen del, 160 m 2020 Harrgränden, 60 m 2020 Strandvägen lätttrafikled, 70 m		68 000	28 000
9743	Nabbskata detaljplan, avloppsledningar 2018 Nabbskatavägen del 1, 460 m 2019 Nabbskatavägen del 2, 350 m 2019 Nabbskatagränden, 100 m 2019 Risöhhällsbergsvägen, 200 m 2019 Hannasgränden, 140 m	14 000	74 000	
9749	Övriga områden, avloppsledningsanslutningsavgifter 3005	-190 000	-190 000	-190 000
9751	Avloppsledningar, Finnäs 3331	-85 000		
9751	Avloppsledningar, Finnäs 2018 Utbyggnad av avloppsledning till Finnäs i samband med byggande av lätttrafikled 2018 Bidrag för utbyggnad av avlopp 2019 Efterarbeten	560 000	10 000	
9760	Planeringskostnader, avloppsledningar 2018-2020 Planering av avloppsledningar	20 000	16 000	16 000
9770	Reningsverk 2018 Andel i investering vid Alheda avloppsreningsverk 2019-2020 Andelar i investering Alheda reningsverk	50 000	50 000	50 000
Avloppsledningar, totalt		430 000	154 000	-28 000
9820	Viken detaljplan, pumpstationer 2019 Pumpstation		21 000	
9831	Holm detaljplan, pumpstationer 2019 Pumpstation, Arenavägen	21 000		
9840	Lilla Furuholmen detaljplan, pumpstationer 2018 Förnyande av pumpar	16 000		
9841	Vikarholmen detaljplan, pumpstationer 2019 Pumpstation för utvidgningsområdet 2020 Pumpstation för utvidgningsområdet		21 000	21 000
9851	Pumpstationer, Finnäs 2018 Pumpstation Finnäs	21 000		
Pumpstationer, totalt		58 000	42 000	21 000
Vattentjänstverket, totalt		613 000	383 000	304 000
Investeringar, tekniska nämnden totalt		3 255 100	2 327 400	1 043 900
Investeringar totalt		3 340 100	2 312 400	1 013 900

Kostst	Investeringar, sammanfattning	2018	2019	2020
9110	Markområden, netto	-30 000	-30 000	-30 000
	Intäkter	-130 000	-130 000	-130 000
	Kostnader	100 000	100 000	100 000
9115	Konstverk	100 000		
9130	Övriga utgifter med lång verkningstid	15 000	15 000	
	Investeringar, kommunstyrelsen netto tot.	85 000	-15 000	-30 000
	Intäkter	-130 000	-130 000	-130 000
	Kostnader	215 000	115 000	100 000
9210	Jord- och vattenområden	53 000	18 500	104 600
9310	Byggnader	856 000	820 000	285 000
9410	Konstruktioner och anordningar, trafikleder, netto	1 564 100	959 900	350 300
	Byggnade av gator, netto	282 000	504 000	228 000
	Intäkter	-51 000	-212 000	-55 000
	Kostnader	333 000	716 000	283 000
	Deltagande i statliga vägprojekt	960 000	235 000	0
	Planeringskostnader, trafikleder	30 000	30 000	30 000
	Beläggning av gator	60 700	326 800	44 600
	Vägbelysning	231 400	129 100	47 700
9510	Övriga konstruktioner och anläggningar, netto	127 000	60 000	0
	Intäkter	-224 000	0	0
	Kostnader	351 000	60 000	0
9530	Maskiner och inventarier, netto	62 000	56 000	0
	Intäkter	0	0	0
	Kostnader	62 000	56 000	0
9610	Vattentjänstverket, netto	613 000	383 000	304 000
	Vattenledningar, netto	125 000	187 000	311 000
	Intäkter	-58 000	-58 000	-58 000
	Kostnader	183 000	245 000	369 000
	Avloppsledningar, netto	430 000	154 000	-28 000
	Intäkter	-275 000	-190 000	-190 000
	Kostnader	705 000	344 000	162 000
	Pumpstationer	58 000	42 000	21 000
	Investeringar, nämnden för tekniska tjänster netto tot.	3 275 100	2 297 400	1 043 900
	Intäkter	-608 000	-460 000	-303 000
	Kostnader	3 883 100	2 757 400	1 346 900
	Investeringar netto totalt	3 360 100	2 282 400	1 013 900
	Intäkter	-738 000	-590 000	-413 000
	Kostnader	4 098 100	2 872 400	1 446 900

Larsmo kommun
Budget 2018

Resultaträkning	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Ekonomiplan 2019	Ekonomiplan 2020
Försäljningsintäkter	1 495 097	1 394 085	1 648 746	1 659 361	1 676 716
Avgiftsintäkter	512 952	688 844	503 396	503 396	503 396
Understöd och bidrag	291 864	134 100	114 850	114 850	114 850
Övriga verksamhetsintäkter	806 217	868 300	845 410	845 410	843 910
VERKSAMHETENS INTÄKTER	3 106 129	3 085 329	3 112 402	3 123 017	3 138 872
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	5 106	2 000	1 500	1 500	1 500
Personalkostnader	-9 671 847	-9 969 864	-10 272 077	-10 416 344	-10 683 718
Köp av tjänster	-16 014 056	-16 705 175	-16 668 642	-16 668 642	-2 929 842
Material, förnödenheter och varor	-1 912 499	-1 960 718	-2 001 533	-2 001 533	-2 001 533
Understöd	-954 050	-1 049 400	-1 018 100	-1 018 100	-1 018 100
Övriga verksamhetskostnader	-433 364	-284 859	-306 144	-311 144	-306 144
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-28 985 816	-29 970 016	-30 266 496	-30 415 763	-16 939 337
VERKSAMHETS BIDRAG	-25 874 581	-26 882 687	-27 152 594	-27 291 246	-13 798 965
Kommunens inkomstskatt	13 617 717	13 310 000	13 850 000	14 550 000	6 800 000
Fastighetskatt	997 611	1 030 000	1 040 000	1 150 000	1 170 000
Andel av samfundsskatt	283 198	316 500	360 000	385 000	314 000
SKATTEINKOMSTER	14 898 526	14 656 500	15 250 000	16 085 000	8 284 000
Statsandel för kommunens grundtjänster	14 951 883	14 862 000	14 400 052	13 850 000	8 100 000
Övriga statsandelar för undervisning och kultur	-1 248 739	-1 114 000	-1 135 371	-1 100 000	-1 100 000
STATSANDELAR	13 703 144	13 748 000	13 264 681	12 750 000	7 000 000
Ränteintäkter	75 884	42 000	42 000	42 000	42 000
Övriga finansiella intäkter	365 687	134 300	184 300	184 300	184 300
Räntekostnader	-29 112	-55 000	-20 000	-60 000	-60 000
Övriga finansiella kostnader	-26 040	-1 300	-15 300	-15 300	-15 300
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	386 419	120 000	191 000	151 000	151 000
ÅRS BIDRAG	3 113 508	1 641 813	1 553 087	1 694 754	1 636 035
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-1 258 983	-1 326 100	-1 548 500	-1 699 730	-1 706 360
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	1 854 525	315 713	4 587	-4 976	-70 325
Verksamhetsintäkter/ Verksamhetskostnader %	11 %	10 %	10 %	10 %	19 %
Årsbidrag / Avskrivningar %	247 %	124 %	100 %	100 %	96 %
Årsbidrag / Invånare €	602	313	292	315	300
Verksamhetsintäkter/ invånare €	600	589	586	580	576
Verksamhetskostnader/ invånare €	5 600	5 719	5 700	5 653	3 108
Skatteinkomster / invånare €	2 878	2 797	2 872	2 990	1 520
Statsandelar / invånare €	2 647	2 624	2 498	2 370	1 284
Köp av tjänster / Verksamhetskostnader %	33 %	33 %	34 %	34 %	63 %
Invånarantal	5 176	5 240	5 310	5 380	5 450

FINANSIERINGSANALYS

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Ekonomiplan 2019	Ekonomiplan 2020
VERKSAMHETENS KASSAFLÖDE					
Årsbidrag	3 113 508	1 641 813	1 553 087	1 694 754	1 636 035
Korrektivposter till internt tillförda medel	-201 345	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE					
Investeringsutgifter	-3 786 336	-11 716 800	-4 098 100	-2 872 400	-1 446 900
Finansieringsandelar för investeringar	114 635	236 000	309 000	0	0
Inkomster från överlåtelse av tillg. bland best. akt.	255 669	220 000	130 000	130 000	130 000
Investeringar, netto	-3 416 032	-11 260 800	-3 659 100	-2 742 400	-1 316 900
=Verksamheten och investeringar, netto	-503 870	-9 698 987	-2 186 013	-1 127 646	239 135

FINANSIERINGSVERKSAMHET

Ökning av utlåning till andra					
Minskning av utlåningen till andra					
Förändring i utlåningen					
Ökning av långfristiga lån					
Minskning av långfristiga lån	-1 050 000	-2 522 500			
Förändring av kortfristiga lån	3 300 000	11 912 500	1 900 000	700 000	-500 000
Förändringar av länebeståndet sammanlagt	2 250 000	9 390 000	1 900 000	700 000	-500 000
Förändringar i eget kapital					
Övriga förändringar av likviditeten					
Förändring av förvaltade medel och förvaltad kapital	-1 979				
Förändring av omsättningstillgångar					
Förändring av fordringar	-593 637				
Förändring av räntefria skulder	-346 550	332 000	299 000	460 000	303 000
= Finansieringens kassaflöde	1 307 833	9 722 000	2 199 000	1 160 000	-197 000

FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL **803 963** **23 013** **12 987** **32 354** **42 135**

Länestock	BO 2016	BU 2017	BU 2018	BU 2019	BU 2020
Långfristiga lån	2 522 500	0	0	0	0
Kortfristiga lån	10 660 000	22 572 500	24 472 500	25 172 500	24 672 500
- nästa års amortering	860 000				
- kommuncertifikat	9 800 000	22 572 500	24 472 500	25 172 500	24 672 500
Länestock, totalt	13 182 500	22 572 500	24 472 500	25 172 500	24 672 500

Länefordringar (dotterbolag)	-1 969 604	-3 419 604	-3 419 604	-3 419 604	-3 419 604
- långfristiga	569 604	569 604	569 604	569 604	569 604
- kortfristiga	1 400 000	2 850 000	2 850 000	2 850 000	2 850 000
Länefordringar (Vattentjänstverket)					-150 000
- kortfristiga					150 000
Länestock - länefordringar	11 212 896	19 152 896	21 052 896	21 752 896	21 102 896

Intern finansiering av investeringar, %	91 %	15 %	42 %	62 %	124 %
Långfristiga lån per 31.12	2 522 500	0	0	0	0
Kortfristiga lån	10 660 000	22 572 500	24 472 500	25 172 500	24 672 500
Lån totalt	13 182 500	22 572 500	24 472 500	25 172 500	24 672 500

Lån per invånare totalt	2 547	4 308	4 609	4 679	4 527
Lån per invånare, exklusive dotterbolag och vattentjänstverke	2 166	3 655	3 965	4 043	3 872
Invånarantal	5 176	5 240	5 310	5 380	5 450

Balansbudget

	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
1 AKTIVA					
A BESTÅENDE AKTIVA					
I Immateriella tillgångar	254 325	177 000	214 000	150 000	135 000
II Materiella tillgångar	25 501 255	29 610 000	31 764 000	32 738 000	32 390 000
III Placeringar	3 911 637	9 809 000	9 809 000	9 809 000	9 809 000
B FÖRVALTADE MEDEL					
I Statliga uppdrag					
II Donationsfondernas särsk. täckn	77 078	77 000	77 000	77 000	77 000
C RÖRLIGA AKTIVA					
II Fordringar	3 226 960	3 200 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000
III Finansiella värdepapper	8 028 432	8 445 200	8 445 200	8 445 200	8 445 200
IV Kassa- o.banktillgodohavanden	591 689	100 000	100 000	100 000	100 000
	41 591 376	51 418 200	53 609 200	54 519 200	54 156 200
2 PASSIVA					
A EGET KAPITAL					
I Grundkapital	8 216 434	8 216 400	8 216 400	8 216 400	8 216 400
IV Övriga egna fonder	50 964	50 600	60 600	60 600	60 600
V Över-/underskott fr.tid.räkenskapsp	13 189 902	15 044 000	15 234 700	15 239 700	15 234 700
VI Räkenskapsperiodens över-/under	1 854 177	190 700	5 000	-5 000	-70 000
D FÖRVALTAT KAPITAL					
I Statliga uppdrag					
II Donationsfondernas kapital	92 498	92 500	100 500	100 500	100 500
E FRÄMMANDE KAPITAL					
I Långfristigt främmande kapital	5 262 530	2 987 000	3 235 000	3 483 000	3 731 000
II Kortfristigt främmande kapital	12 924 872	24 837 000	26 757 000	27 424 000	26 883 000
	41 591 376	51 418 200	53 609 200	54 519 200	54 156 200

Larsmo kommun

Sammandrag av bokslut, budget och plan 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Verksamhetens intäkter	3 106 129	3 085 329	3 112 402	3 123 017	3 138 872
Tillverkning för eget bruk	5 106	2 000	1 500	1 500	1 500
Verksamhetens kostnader	-28 985 816	-29 970 016	-30 266 496	-30 415 763	-16 939 337
Därav					
Personalkostnader	-9 671 847	-9 969 864	-10 272 077	-10 416 344	-10 683 718
Köp av tjänster	-16 014 056	-16 705 175	-16 668 642	-16 668 642	-2 929 842
Verksamhetsbidrag	-25 874 581	-26 882 687	-27 152 594	-27 291 246	-13 798 965
Skatteinkomster	14 898 526	14 656 500	15 250 000	16 085 000	8 284 000
Statsandelar	13 703 144	13 748 000	13 264 681	12 750 000	7 000 000
Årsbidrag	3 113 508	1 641 813	1 553 087	1 694 754	1 636 035
Avskrivningar	-1 258 983	-1 326 100	-1 548 500	-1 699 730	-1 706 360
Investeringsutgifter (brutto)	-3 786 336	-11 716 800	-4 098 100	-2 872 400	-1 446 900
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	114 635	236 000	309 000	0	0
Försäljningsintäkter från överlåtelse av tillg. bland best.aktiva	255 669	220 000	130 000	130 000	130 000
Anslutningsavgifter och övriga avgifter	225 895	332 000	299 000	460 000	303 000
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-3 190 137	-10 928 800	-3 360 100	-2 282 400	-1 013 900
Lånestock	13 182 500	22 572 500	24 472 500	25 172 500	24 672 500
Lån / innevånare	2 547	4 308	4 609	4 679	4 527
Innevånare	5 176	5 240	5 310	5 380	5 450
Personal, arbetsår	215	218	223	221	222
Inkomstskatteprocent	19,5 %	19,5 %	19,5 %	19,5 %	7,13 %
Fastighetsskatt					
Stadigvarande boende	0,40 %	0,41 %	0,41 %	0,45 %	0,45 %
Allmän, byggnader	1,20 %	1,20 %	1,20 %	1,30 %	1,30 %
Allmän, mark	1,20 %	1,20 %	1,20 %	1,30 %	1,30 %
Fritidsboende	1,00 %	1,05 %	1,05 %	1,15 %	1,15 %
Obebyggda tomter inom detaljplan	3,00 %	4,00 %	4,00 %	4,00 %	4,00 %

PERSONALRESURSER	2016	2017	2018	2019	2020
KOMMUNSTYRELSEN					
Allmän förvaltning					
Förvaltning	9,20	10,79	10,55	10,55	10,55
IKT-ansvarig	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Köpmanholmen					
Verksamhetsledare	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Kost- och städservice					
Enhetsledare för kost- och städservice	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Ansvarig kock	1,78	1,78	1,90	1,90	1,90
Kokerskor, kock	3,69	3,69	3,37	2,89	2,89
Ansvarig matutdelare	1,58	1,58	1,89	2,35	2,35
Köksbiträde	4,38	4,38	4,27	4,08	4,08
Städare	14,51	15,50	15,90	15,95	16,65
Sammanlagt	26,94	27,93	28,33	28,17	28,87
Totalt	37,64	40,22	40,38	40,22	40,92
NÄMNDEN FÖR BILDNINGSTJÄNSTER					
BILDNING					
Förvaltning	0,80	1,00	1,00	1,00	1,00
Elevassistenter, ordinarie fr. 2017					
Elevassistenter, tf fr. 2017	8,85	8,86	10,20	10,25	10,25
Sammanlagt	1,65	1,99	0,60	0,60	0,60
Sammanlagt	10,50	10,85	10,80	10,85	10,85
Förskolan					
Förskollärare	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Förskollärare tf	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Specialbarntädgårdslärare	0,00	0,00	0,60	0,75	0,75
Sammanlagt	8,00	6,00	6,60	6,75	6,75
Åk 1-6					
Rektorer	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Klasslärare	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00
Speciallärare	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Lektor	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Timlärare i huvudsyssla	18,00	18,00	18,00	18,00	18,00
Timlärare i huvudsyssla, spec.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Sammanlagt	46,00	46,00	46,00	46,00	46,00
Åk 7-9					
Förvaltningspersonal	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75
Rektor	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Lektor	16,00	16,00	16,00	16,00	16,00
Specialklasslärare	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Speciallärare	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Timlärare i huvudsyssla	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Kurator	0,75	0,75	0,85	1,00	1,00
Resursperson	0,55	0,55	0,55	0,55	0,55
Sammanlagt	31,05	31,05	31,15	31,30	31,30

PERSONALRESURSER	2016	2017	2018	2019	2020
Kulturverksamhet					
Förvaltning	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00
Biblioteksservice	3,50	3,50	4,00	4,00	4,00
Sammanlagt	3,70	3,50	4,00	4,00	4,00
Fritidsverksamhet					
Förvaltning	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Sammanlagt	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Sammanlagt	101,05	99,40	100,55	100,90	100,90
BARNPEDAGOGIK					
Chef för barnpedagogik	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Enhetsledare för barnpedagogik	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Daghem					
Enhetsledare för daghem	3,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Barntädgårdslärare	9,54	11,51	11,48	11,48	11,89
Specialbarntädgårdslärare	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Barnskötare	14,97	20,17	22,29	22,29	23,12
Assistent	1,12	2,81	2,69	2,69	2,69
Sammanlagt	29,63	39,49	41,46	41,46	42,70
Gruppfamiljedaghem					
Barnskötare	4,00	1,00	0,00	0,00	0,00
Familjedagvårdare	9,40	2,00	0,00	0,00	0,00
Sammanlagt	13,40	3,00	0,00	0,00	0,00
6-årsverksamheten (förskola samt före/efte förskolan)					
Barntädgårdslärare 1.8.2017-	2,20	2,95	4,00	4,00	4,00
Barnledare	2,50	3,64	5,85	5,85	5,85
Sammanlagt	4,70	6,59	9,85	9,85	9,85
Eftermiddagsverksamhet skolelever					
Ansvarig ledare	1,80	1,76	1,70	1,70	1,70
Assistent	0,40	0,73	1,20	1,20	1,20
Sammanlagt	2,20	2,49	2,90	2,90	2,90
Parkverksamhet					
Barntädgårdslärare	0,47	0,62	0,83	0,83	0,83
Barnskötare	0,30	0,39	0,52	0,52	0,52
Sammanlagt	0,77	1,01	1,35	1,35	1,35
Familjedagvård					
Familjedagvårdare i eget hem	6,50	6,17	5,00	3,00	2,00
Sammanlagt	59,20	60,75	62,56	60,56	60,80
Totalt	160,25	160,15	163,11	161,46	161,70

PERSONALRESURSER	2016	2017	2018	2019	2020
NÄMNDEN FÖR TEKNISKA TJÄNSTER					
Förvaltning	6,00	6,00	8,00	8,00	8,00
Fastighetservice					
Arbetsledare	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Fastighetsskötare	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00
Serviceman	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Dejourer	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
Timavlönade	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Sammanlagt	11,60	11,60	11,60	11,60	11,60
Totalt	17,60	17,60	19,60	19,60	19,60
Personalresurser omräknat i heltid totalt per 31.12.	215,49	217,97	223,09	221,28	222,22

Från 2018 är personalresursen räknad som antal årsverken på hela året.

ÄNDRINGAR I TJÄNSTER OCH BEFATTNINGAR ÅREN 2018-2020			
Antal	Titel och placering	Datum	Beskrivning
+0,75	Projektledare	1.1.2018	Tillfällig
- 0,78	Kokerska	1.8.2018	Indras
+0,78	Ansvarig matutdelare	1.8.2018	Ny befattning
- 0,32	Köksbiträde	1.8.2018	Köket ändras till fördelningskök
+0,25	Städare, Cronhjelmsskolan	1.8.2018	Ny befattning, mera ytor
+0,25	Specialbarntädgårdslärare, förskolorna	1.8.2018	Den inrättade befattningen som spec.barnt. lärare på 50 % utökas till 75 % för att få sökande till befattningen
+0,25	Skolkurator, skolor och förskolor	1.8.2018	Utökning från 75 % till heltid av deltidsbefattningen som kurator
+0,50	Biblioteksfunktionär, Larsmo bibliotek	1.1.2018	Utökning från 50 % till heltid av deltidsbefattningen som biblioteksfunktionär
-2	Familjedagvårdare i eget hem	31.7.2018	Pension
-1	Barnskötare i gruppfamiljedaghem		Gruppfamiljedaghemmet Rödluvan stänger
-2	Familjedagvårdare i gruppfamiljedaghem		Gruppfamiljedaghemmet Rödluvan stänger
+1	Barntädgårdslärare Furuholmens daghem	1.8.2020	Avdelning 3 öppnar vid Furuholmens daghem
+2	Barnskötare i daghem	1.8.2020	Avdelning 3 öppnar vid Furuholmens daghem
+0,615	Fastighetsskötare, idrottsparken	1.1.2018	Områdes- och fastighetsskötartjänst för fritidsområden
+0,18	Fastighetsskötare, Holmområdet	1.1.2018	Ny hyresfastighet i Holm
+0,10	Fastighetsskötare, Storströmmen	1.9.2019	Ny hyresfastighet på Storströmmen

Statistikbilaga

KÖPMANHOLMEN

Besöksstatistik	2016	2017	2018	2019	2020
Besökare	8 000	10 000	12 000	12 000	12 000
Grupper	30	50	50	50	50

KOSTHÅLL OCH STÄDSERVICE

Antal måltider	2016	2017	2018	2019	2020
Skolköken	253 339	286 000	279 105	280 000	281 000
Sandlundens åldringscenter	58 628	56 600	65 400	65 400	65 400
Sammanlagt	311 967	342 600	344 505	345 400	346 000

Måltidskostnader	2016	2017	2018	2019	2020
Skolköken, euro/måltid	2,40	2,40	2,40	2,50	2,50
Daghem, euro/måltid	2,35	2,35	2,35	2,45	2,45
Daghem, euro/mellanmål	1,10	1,10	1,10	1,20	1,20
Sandlundens åldr.center, €/när.dag	16,17	16,17	16,17	16,17	16,17

Städservice	2016		2017		2018		2019		2020	
Städytor	m ²	Pers.- resurs	m ²	Pers.- resurs	m ²	Pers.- resurs	m ²	Pers.- resurs	m ²	Pers.- resurs
Skolor	12 530	9,40	12 890	9,50	13 137	9,60	13 637	10	13 637	10
Daghem	1 585	1,75	2 000	2,45	2 450	3,15	2 450	3,15	2 650	3,25
Sandlundens åldringscenter	2 190	1,78	2 190	1,78	2 190	1,78	2 190	1,78	2 190	1,78
Övriga utrymmen	2 070	2,10	2 200	1,40	2 505	1,60	2 505	1,60	2 505	1,60

SMÅBARNSPEDAGOGIK

Daghemmen	2016	2017	2018	2019	2020
Antal platser	140	140/200	224	242	242/266
Antal närvarodagar	17 218	37 000	42 000	44 000	46 000
Euro/närv.dag kostnad	63,75	39,01	47,10	45,43	44,09
Eftisverksamhet	2016	2017	2018	2019	2020
Antal platser/förskolebarn	44	50	60	60	60
Antal platser/skolbarn	69	60	70	70	70
Antal närvarodagar	11 310	14 000	15 000	15 000	15 000
Euro/ närv.dag kostnad	20,57	15,31	21,88	22,28	23,04
Familjedagvården	2016	2017	2018	2019	2020
Antal platser	32	28	14	12	8
Antal närvarodagar	3 892	4 200	2 200	1 500	850
Euro/närv.dag kostnad	59,97	49,05	88,49	129,99	236,79
Gruppfamiljedaghem	2016	2017	2018	2019	2020
Antal platser	40	40/8			
Antal närvarodagar	5 834	4 100			
Euro/närvarodag kostnad	89,90	80,57			

Parkverksamhet	2016	2017	2018	2019	2020
Antal familjer	63	70	70	70	70
Antal barn	99	120	120	120	120
Antal närvarodagar	1 194	1 300	1 300	1 300	1300

Specialdagvård	2016	2017	2018	2019	2020
Ant. barn med spec.behov	78	25	25	25	25
Antal besök (jobbar med enskilt barn)	409	220	220	220	220
Besök i grupper (handedd)	70	60	60	60	60

Hemvårdsstöd för barn	2016	2017	2018	2019	2020
Antal stödmottagare	167	180	180	180	180
Euro/stödmottagare	4 745,29	4 682,39	4 444,44	4 444,44	4 444,44
Utgifter, 1000 euro	792,46	800,00	800,00	800,00	800,00

En ny verksamhetsgrupp inleder verksamhet vid Furuholmens daghem för barn 3-5 år 2020, samtidigt stängs gruppfamiljedaghemmet Rödluvan i Furuholmen.

BILDNINGEN

Förvaltningskostnader	2016	2017	2018	2019	2020
Euro/elev	111,93	125,24	128,91	127,21	127,96

GRUNDSKOLAN

Förskolan, 31.12.	2016	2017	2018	2019	2020
Förskolan, elevantal	109	127	104	115	105
Euro/elev	6 185,34	6 256,41	6 814,60	6 242,16	6 907,65

Åk 1-6, 31.12.	2016	2017	2018	2019	2020
Årskurs 1-6, elevantal	565	582	616	632	642
Bosund	140	138	140	136	142
Näs	132	142	146	152	145
Holm	161	166	179	194	188
Risö	132	136	151	150	167
- euro/elev	7 423,13	7 001,50	6 931,57	6 809,98	6 802,25
- basgrupper	32	33	35	35	36

Cronhjelmkolan åk 7-9, 31.12.	2016	2017	2018	2019	2020
- elevantal	248	265	283	278	288
- basgrupper	16	16	18	18	18
- euro/elev	11 665,00	10 325,41	10 001,11	10 271,55	10 076,93

Grundskolan, tot. åk 1-9, 31.12.	2016	2017	2018	2019	2020
- elevantal	813	847	899	910	930
- basgrupper	48	49	53	53	54
- euro/elev	8 293,96	8 043,62	7 897,84	7 867,47	7 816,34

Timresurs 1.8.	2016	2017	2018	2019	2020
- åk 1-6, klass+övr., vh	891	888	931,5	957,5	973,5
- åk 1-6, spec.und., vh	116	116	115	122	122
- åk 1-6/elev, totalt	1,51	1,52	1,51	1,51	1,52
- åk 7-9, klass+övr., vh	558	589,5	618,5	618,5	617,5
- åk 7-9, spec.und., vh	88	81	88	88	88
- åk 7-9/elev, totalt	2,25	1,87	1,85	1,87	1,83

Övriga elever i grundskolan 20.9	2016	2017	2018	2019	2020
Elever i Jakobstad/Pedersöre med adress Larsmo					
Finskspråkiga elever åk 0-6 i Jakobstad	8	4	3	2	2
Svenskspråkiga elever åk 0-6 i Jakobstad	1	5	5	3	3
Finskspråkiga elever åk 0-6 i Jakobstad, spec.klass	0	1	1	0	0
Finskspråkiga elever åk 7-9 i Jakobstad	3	5	4	4	4
Svenskspråkiga elever åk 7-9 i Jakobstad	0	6	5	4	2
Elever i Jungmans skola i Jakobstad	14	13	10	10	10
Språkbadskolan i Jakobstad	3	2	2	2	2
Elever i finsk skola åk 0-6, placerad i Larsmo					
Elever i Larsmo med adress i Jakobstad åk 0-6	1	0			
Elever i Larsmo med adress i Jakobstad åk 7-9		0			

ÖVRIG BILDNING

Kronoby folkhögskola	2016	2017	2018	2019	2020
- antal studieveckor	162,76	128	128	128	128
- euro/studievecka	70,00	78,13	78,13	78,13	78,13
Arbetsinstitutet	2016	2017	2018	2019	2020
- antal timmar	1 483	1 455	1 455	1 455	1 455
- euro/tim	26,95	15,12	15,12	15,12	15,12
Musikunderv., antal elever	2016	2017	2018	2019	2020
Musikinstitutet	27	29	29	29	29

BIBLIOTEKEN

Resultatmål	2016	2017	2018	2019	2020
Besök	38 800	50 000	50 500	51 000	51 500
Utlåning	106 700	107 000	108 200	109 400	110 600
Låntagare	1 750	1 875	1 900	1 925	1 950

FRITIDSVERKSAMHET

Resultatmål	2016	2017	2018	2019	2020
Besök i fritidsbyråns verksamhet	36 612	35 000	35 000	35 000	35 000
Besök i föreningsars verksamhet	22 769	22 000	22 000	22 000	22 000

BYGGNADSTILLSYN

Prestationer	2016	2017	2018	2019	2020
Antal bygglov	117	120	120	120	120
- egnahemshus	28	30	32	34	36
- nya bostadslägenheter	17	42	40	44	46
- fritidsbostäder	20	24	24	26	26
- övriga bostadshus	5	5	5	6	6
- övriga byggnader	58	60	60	60	60
Åtgärdstillstånd	53	40	50	50	50
Granskningar (protokollförda)	229	250	400	400	400
Slutgranskningar	89	100	200	250	250

NYCKELTAL FÖR TRAFIKLEDER

Underhåll av vägar	2016	2017	2018	2019	2020
Gator, km	25,067	26,427	27,427	27,987	30,029
- underhållskostnader, €/m	2,31	1,93	2,54	2,60	2,68
Enskilda vägar	42,83	42,06	41,09	41,09	41,09
- underhållskostnader, €/m	2,40	3,27	2,36	2,45	2,60
Vägbelysning	51,00	51,85	52,18	53,10	54,29
- underhållskostnader, €/m	0,47	1,13	1,50	1,50	1,50
- driftskostnader, €/m	0,74	0,85	0,73	0,73	0,72
- timmar/dygn	11,50	11,50	11,50	11,50	11,50

FASTIGHETSSERVICE

Driftskostnad, euro/m ² /år	Yta m ²	2016	2017	2018	2019	2020
Skolor och förskolor	15 854	32,33	40,14	40,08	40,88	41,70
Daghem	2 844	27,22	37,90	44,51	45,40	46,31
Övriga fastigheter i eget bruk	3 708	32,25	58,39	66,72	68,05	69,41
Uthyrda fastigheter	4 923	57,65	64,07	61,43	62,66	63,91
Övriga fastigheter	654	17,11	22,22	16,10	16,30	16,50

VATTENTJÄNSTVERKET

Nyckeltal Vattenverket	2016	2017	2018	2019	2020
Nätets längd	263 724	264 270	265 000	267 070	267 670
Pumpad vattenmängd, m ³	238 077	224 000	224 000	225 000	225 000
Såld vattenmängd, m ³	209 854	211 600	212 000	212 300	212 600
Vattenavgift €/m ³	1,20	1,20	1,25	1,30	1,35

Nyckeltal Avloppsverket	2016	2017	2018	2019	2020
Nätets längd	77 730	78 637	85 470	87 230	88 270
Pumpad avl. vattenmängd, m ³	182 560	166 000	180 000	182 000	182 300
Fakt. avl. vattenmängd, m ³	127 251	125 300	132 000	134 000	134 500
Avl. vattenavgift €/m ³	1,90	1,90	1,95	1,95	2,00

Terminologin i budgeten

Externa kostnader

Finansieras med avgifter, skatter, statsandelar och övriga inkomster.

Interna kostnader

Tjänster som förvaltningen köper av en annan förvaltningsenhet till ett på förhand fastställt pris.

Kostnadsberäknade kostnader

Kalkylerade kostnader vars fördelning förvaltningsenheterna inte kan påverka, t.ex. planmässiga avskrivningar.

I resultaträkningen ingår endast externa kostnader och intäkter, dvs. totalsumman av anslagen blir ett större belopp än verksamhetskostnaderna och –intäkterna i resultaträkningen.

Grafiska tabeller över budget och ekonomiplan

